HAYAT ANSİKLOPEDİSİ
Birinci cilt tam olarak intişar etmiştir. Mücellet ciltler için müracaat kabul edilmektedir.

Cumhuriyet

Dokuzuncu sene: No. 2984

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektup adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul, No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366, Tahrir müdürü: 23236, İdare müdürü: 22365, Matbaa: 20472

Cumartesi 27 ağustos 932

HAYAT ANSİKLOPEDİSİ
Kütüphaneyi ve Darülfünunu getiren ve size bütün bilgileri kül halinde veren eserdir.

M. ve Mm. Şerril ile Bir kaç saat

Mösyö ve Madam Şerril, Şimali Amerika Cumhuriyetleri İttihadının muhterem Ankara sefiri ve muhterem refikaları. İrfan ve nezakette yekdiğerile omuz öpüşen şen ve şatır bir çift. Ferdi ve cemiyeti, memleketleri ve milletleri, hayatı ve tarihi âdeta ezberden biliyor denilecek geniş bir vukuf ve ihata ellerinde sanki oyuncak olmuş çok sevimli iki yüksek şahsiyet. Daha Türkiye'ye geleli iki üç ay oldu olmadı, insanın memleketimizi bizden iyi biliyorlar diyeceği gelir. Madam Şerril Türkiye'mizde otuz sene kadar evvel bir daha bulunmuş olduğundan kuvvetli mukayesesinin verdiği haklı salâhiyete istinat eder gibi:

— Siz içindesiniz, hususile büyük vak'aların safhaları ve heyecanları arasında yuvarlanmışsınız. Onların mahiyet ve neticelerinin arzettiği tebeddül ve tekâmülün pek o kadar farkında olamasanız mazur görülürsünüz. Hariçten bakan bir göz burada düne nisbetle bugünkü vaziyeti her halde hayretle temaşa etmekten kendini alamaz.

Diyor, ve M. Şerril her hâdiseye lâyık olduğu kıymetini veren bir dikkatle kendisince dokuz adedine iblâğ ettiği Mustafa Kemal inkılâplarını sayarken Madam Şerril, sabırsız, yarı yolda muhterem zevcinin sözünü keserek:

— Ya yaşmak, ya çarşaf?!

Diye ilâve ediyor.

M. Şerril ile henüz şahsan tanışmamış olduğumuz halde kendisini iki üç ay evvel Ankara'da giyaben tanımış ve [illegible]ıtsız, şartsız olarak sevmiştik. Şimali Amerika Cumhuriyetlerinin Türkiye'mize yolladığı yeni sefir, Reisicumhur Hazretlerine itimatnamesini takdim ettikten sonra hükûmet tarafından şerefine verilen yemekte söz alarak bütün bir samimiyet ve tam bir hürriyetle pek güzel konuşmuş. Klâsik diplomasinin mutat hududunu gülerek atlayıp geçen bu serbest hareket arkadaşlar üzerinde fevkalâde güzel bir tesir husule getirmiş, ve bu cereyan ile ziyafet sofrası bir şenlik cemiyeti haline gelmiş. Ziyafette hazır bulunanlar bilhassa Sefir Cenaplarının kalbi ile dilini birleştiren çok tatlı sözlerini anlata anlata bitiremiyorlardı. İşte biz bu hikâyeyi dinliyerek büyük Yeni Dünya cumhuriyetinin yeni sefirine kulaktan âşık olmuştuk.

Dört beş gün evvel Tokatliyanın Tarabya otelinde vicahen de tanıştığımız M. Şerril ilk sözler arasında kendisinin kalem sahibi ve binaenaleyh yazıcılık itibarile nevamma bir meslekdaşımız olduğunu anlattıktan sonra bizi Madam Şerril'e takdim ederken:

— Kadınlardan Dünya Güzeli çıkaran adam. Dikkat ediniz, belki size de faydası olur.

Şakasile kahkahalar yaratıyor ve mادامin:

— Ey oğul, benim gibi elli yaşında bir kadının artık güzellikle ne alâkası olur?

İtirazına hemen:

— Öyle değil, öyle değil, Yunus Nadi Beyin bu bahiste hârikalar yaratmağa muktedir olduğunu unutma, ve nevmit olma.

Mukabelesini yetiştirerek yaratmağa başladığı setareti katmerleştiriyordu.

Biz M. Şerril'i hakikaten çoktan görmek istiyorduk. Kendisinin de aynı his ve temennide olduğu anlaşılarak şu günlerde daha uzunca bir telâki kararile ayrıldık. Fakat hemen hemen sekiz on dakikalık bir konuşulup ayrılınma arasında neler konuşmamış idik!.. Sefir cenaplarının şimdiye kadar yazdığı kitaplarda temas ettiği mevzuları, Avrupa'daki muarefelerini, Türkiye'ye aif intibalarını, memleketimize karşı âdeta hayranlık derecesine varmak üzere beslediği muhabbetin eserleri olarak Türkiye'de türizm hareketinin en canlı surette yaratılması lüzumu etrafındaki fikirlerini, mütalealarını ve temennilerini, teyiden Çekoslovakya Cumhuriyeti Reisi M. Mazarik ile bu mevzu üzerindeki mükâlemelerini, Çekoslovak tecrübelerinin neticelerini ve daha bilmem neleri ve neleri... Bunların hepsi sekiz on dakika zarfında konuşulmuş oldu. Amerikan Sefirinde az sözle çok şey anlatmak, çok kuvvetli söylemek ve çok tatlı söylemek hassaları fevkalâde kuvvetlidir. Hülkmettik ki kendisine giyabî muhabbetimiz asla beyhude değildir, muhatabımız hakikaten müstesna ve cidden hürmetle sevilecek yüksek bir şahsiyettir, ve onun bu meziyeti çok munis ve şakacı bir konuşmanın şeffaf perdesi arkasında saklanan hiç iddiasız bir vaziyettir.

Aramızda takarrür ettiği veçhile bir kaç gün sonra sefarette buluştuğumuz zaman Sefir Cenapları pek sade bir centilmenliği aramızda sanki ezeldenberi mevcut bir aşnalığın dostluğu değil de, âdeta arkadaşlığı derecesinde ileri götürmüştü. Fakat asla yapmacık değil, tamamen tabiî, tamamen samimî ve hakikî. Yakında çıkacakları seyahatte dostlara verilecek hediyeler için pazardan dönen Madam Şerril de öyle.

Bu defa artık bir kaç saat süren mülâkatta neler konuşmuş olacağımızı tahmin edebilirsiniz. Başka bir yazıda bu sohbetin bazı noktalarına temas edeceğiz. Şimdiden kaydedelim ki M. Şerril İstanbul'a harıl harıl Amerikan seyyahları celbetmenin en hararetli taraftarı olarak bunu kendisine âdeta sabit bir fikir yapmıştır.

— Edirnekapısı ile Yedikule'nin dış tarafına, hem hapisanedeki mevkufları kullanarak, bir asfalt cadde yapınız, ondan sonra Amerika'lıları Kurunu vustadan kalma en güzel kale duvarlarını görmeğe çağıralım.

Diyor. Kendisi Türkiye için Gazi ile Vaşington arasında mukayese esasında güzel bir kitap yazmağa başlamıştır. Bir iki faslına şöyle bir göz attık. Derin olduğu kadar kolay görüş ve yazışta emsali az bulunur bir eser olacak. Ve sefir ile sefire cenapları hükûmetlerinden vuku bulan mahsus davet üzerine iki üç güne kadar Amerika'ya hareket edecekler. Bu seyahatin siyasî ve mühim olduğuna hükmedilebilir. Bu seyahatten istifade ederek sefir cenapları Amerika'da memleketimiz için on on iki konferans verecek, ve nihayet 29 teşrinievvelde tes'it olunacak olan Cumhuriyet bayramımızda hazır bulunmak için Ankara'ya yetişecekler...

YUNUS NADİ

6 saatte 6 haftalık iş!

26 ağustosta vaziyet nasıl inkişaf etti?

Düşman elimize geçen noktaları istirdat için mukabil taarruza geçmişti!

İngiliz erkânı harplerinin: «Türk'ler, altı öğünebilirler» dediği siperler, altı saatten askerlerimizin eline geçmişti...

[Büyük taarruzda filen vazife görmüş olan Cevdet Kerim Bey arkadaşımız, büyük taarruzu Cumhuriyet kariilerine bizzat anlatmağı deruhde etmiş ve ilk izahatı dünkü nüshamızda çıkmıştı.

Cevdet Kerim Bey, 26 ağustos va-

(Mabadi 6 ıncı sahifede)

"Koket olmıyan güzel!,,

Jüri heyeti reisi M. de Waleffe'in Dünya Güzeli hakkında bir makalesi

[Beynelmilel Güzellik müsabakaları mürettibi ve jüri heyeti reisi M. Maurice de Waleffe «Koket olmıyan Dünya Güzeli» serlevhası altında şayanı dikkat bir makale neşretmiştir. Paris'te münteşir Paris-Soir gazetesinde bir suretini gördüğümüz bu şayanı dikkat makaleyi aynen iktibas ediyoruz:]

«Olimpiyat oyunları Amerika'da cereyan ederken yegâne nisaî, daha doğrusu en nisaî spor: Yani Güzellik sporu, Avrupa'da Belçika'nın Spa şehrinde vaki oluyordu. Bu şehirde, senenin en güzel ve mükemmel kızını seçmek için yirmi sekiz millet toplanmıştı. Bittabi bu seçme: Beyaz ırka aitti. Yoksa zenci veya sarı insanlar arasından güzel seçmek mevzuu bahsolamaz, çünkü her renk insan için bediiyat kanunları tehalüf eedr, müşterek bir Güzellik ölçüsü bulmak imkânsızdır. Beyaz ırk, kürrei arzımızın elân asıl ırkı olduğundan; beyaz ırktan seçilen güzele, Dünya Güzeli unvanı verilebilir. Böyle bir unvan, mübalâğalı olmaz.

Güzellik müsabakaları mürettibi ve jüri heyeti reisi M. Maurice de Waleffe

(Mabadi 2 inci sahifede)

Maltepe'de Büyük bir Yangın oldu

Belediye ve karakol binaları tamamen yandı

Maltepe'de dün büyük bir yangın olmuş bir kahve ile, jandarma karakolu ve Belediye binası tamamen yanmıştır. Ateş saat on üçü kırk geçe Receb'in kahvesinden çıkmıştır. Bu kahve demiryolu güzergâhında ve jandarma karakolunun bitişiğindedir. Rüzgârın sert olması yüzünden yangın kolaylıkla tevessü etmiş, jandarma karakolu ve belediye binası da alevler içinde kalmıştır.

Bundan başka rüzgâr yanmış odun parçalarını ve kıvılcımları etrafa saçmış olduğundan Maltepe'nin ayrı ayrı sekiz yerinde de yangın çıkmıştır.

Kartal, Pendik ve Kadıköy itfaiyeleri yangını haber alır almaz Maltepe'ye gelmişler ve Maltepe'yi tamamen yanmaktan kurtarmışlardır. Yangın saat on altıda söndürülebilmiştir. Karakoldaki askerî eşya ile belediyedeki evrak kurtarılmıştır.

Tahkikatın ilk neticesi, yangının, geçmekte olan bir trenin lokomotifinden sıçrıyan kıvılcımla çıktığını göstermektedir. Kıvılcım kahvenin saçağına düşmüş ve pek az sonra saçak tutuşmuştur. Tesadüfen o civarda bulunanlar lokomotifin bacasından çıkan kıvılcımın dükkânın demiryolu üzeride olmıyan cephesindeki saçağa isabetle yangın çıkardığını söylemişlerdir.

Hariciye Vekili

Tevfik Rüştü Bey dün İzmir'den geldi

Bir müddettenberi İzmir'de bulunan Hariciye Vekilimiz Tevfik Rüştü Bey refakatinde Kalemi mahsus müdürü Refik Âmir B. olduğu halde dün Ege vapurile şehrimize avdet etmiştir.

Hariciye Vekilimiz Galata rıhtımında Riyaseticumhur Kâtibi Umumisi Hikmet, Hariciye Müsteşarı Numan, Dayinler vekili Zekâi Beylerle şehrimizde bulunan bir çok meb'uslar ve dostları tarafından istikbal edilmiştir.

Tevfik Rüştü Bey kendisini istikbale gelenlerle bir müddet Ege vapuru güvertesinde görüştükten sonra bir muşla Büyükada'ya gitmiş ve oradan Heybeli'ye geçerek Başvekil İsmet Paşa Hazretlerini ziyaret etmiştir.

Amerika sefiri Mr. Charles H. Sheril Cenapları Hariciye Vekilimizi bugün için öğle yemeğine davet etmiştir. Tevfik Rüştü Bey bugün Amerika sefirinin öğle ziyafetinde bulunduktan sonra Ada'ya avdet edecektir.

KENDİ KENDİMİZİ TENKİT:

Ne vakit, rica ederiz, ne vakit?

Ankara'da Hacıbayram camiine bitişik muazzam bir mabet vardır. Adına Oğust mabedi denilen bu büyük medeniyet eseri bizce bir mabet olmaktan ziyade bir âbididir. Mimarî tarzı itibarile Hacıbayram'da mahallî bir şekil ve renk bulunmakla beraber onun yanı başındaki diğer eserin de kendisine has bir azametle yükseldiği ve hâlâl mağrurane ayakta durduğu ibret gözile temaşa olunacak diğer bir levha teşkil eder. Tarihî kıymetli böyle bir san'at eserine malik olan bir belde kendisini bihakkın pek zengin saysa yeridir.

Ancak bu mabet veya âbide düne kadar metruk ve mühmel bir halde bırakılmıştı. Acaba hâlâ öyle mi? Zannediyoruz ki evet.

Gene Ankara'da Zincirli camiin Türk mimarlığı noktai nazarından büyük bir kıymeti varmış, ama bunu bizler bir kere merhum Kemalettin Beyden işittikten sonra unuttuk.

Gene Ankara'daki kale Türk yapısı büyük bir san'at ve himmet eseridir. Dağın üzerindeki o dağ parçasına hangimizin ehemmiyet verdiğimiz vardır?

Gene Ankara'da... Ve gene Ankara'da... Ve gene Ankara'da diye daha bir çok işler sayıp dökebiliriz. Pek iyi memleketimizin her tarafında türlü bedialar doludur da biz onlara ne vakit bakacağız? Ne vakit?.. Rica ederiz ne vakit?

* *

Yunanistan ihtilâl arifesinde mi?

M. Venizelos on senelik mütareke teklif etti

Yunan fırkaları arasında intihabat arifesinde şiddetli bir mücadele başladı

Cumhuriyetçiler ve Krallık taraftarları

Atina 23 (Hususî Muhabirimizden)- Yunan intihabatına takaddüm eden faaliyet devresindeyiz. Gün geçtikçe mücadele şiddetleniyor mu diye merak edeceksiniz.. Mücadele her ne şekle girerse girsin, askerî sınıfın müdahalesi ehemmiyetini kaybetmiş gibi görünüyor.

Yunan intihabatının, kendine münhasır bir hususiyeti vardır: İntihabat ayni zamanda rejim mes'elesile sıkı sıkıya alâkadardır.

Malûmdur ki M. Venizelos ile diğer fırka reisleri Cumhuriyet taraftarıdırlar. Yani bugünkü rejimin ipka ve takviyesi emelini güdüyorlar. Halbuki, M. Çaldaris'in avam fırkasının da krallığın iadesini terviç eden ve mutlak idare rejimine dayanan bir programı vardır. Eğer intihabatta Çaldaris fırkası galebe çalacak olursa, Atina: Rejim değişmesi gibi esaslı bir inkılâba sahne olabilecektir. İşte, askerî sınıfın müdahalesi, böyle bir ihtimali vukuundan evvel bertaraf etmeğe, yani Cumhuriyeti korumağa matuf bir harekettir. Askerî sınıfın düşündüğü ve tereddüt ettiği nokta şudur:

Rejimi korumak için intihabattan evvel mi, yoksa intihabat neticesinin kat'iyetle tebellüründen sonra mı müdahale edilmek gerektir?

Bu noktada zabitler arasında henüz bir karar verilmiş değildir. Maahaza, askerî sınıfın müdahalesi intihabatın neticesine talik edilecek olur ve M. Kafandiris ile Papanastasiyu'nun Cumhuriyetçi fırkaları avam fırkası ile mütesanit bir vaziyet alırlarsa, ihtilâl hareketinin Cumhuriyeti sıyaneten tezahür etmesi hemen muhakkatır.

Muhalefete mensup Cumhuriyetçi ga-

(Mabadi 4 üncü sahifede)

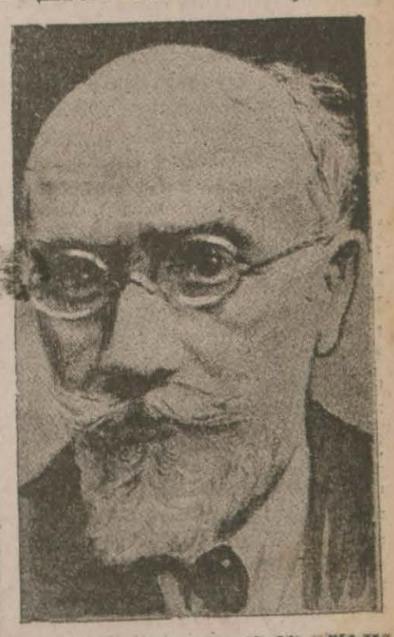

Fırkalar arasında on senelik bir mütareke teklif eden M. Venizelos

Dünya cehenneminde...

Hattıüstüva güneşi altında ve dize kadar çamur içinde geçen seneler...

«Cumhuriyet» in teşebbüsü ile Güyan zindanlarından kurtulan İbrahim Efendinin macerası

İbrahim Efendi ve 12 sene feci bir hayat geçirdiği Cenubi Afrika'daki Fransız müstemlekesi: Güyan...

Müebbet kürek mahkûmu olarak Marsilya'dan Nim hapishanesine nakledildiğini anlatan İbrahim Mehmet macerasını nakle şöyle devam etti:

«— Bu hapisanede beni iskemle yapan bir kaç mahpusun yanına vermişlerdi. Güya bu san'atı öğrenecektim. Fakat ne ben fransızca biliyordum, ne de onlar başka lisan... Dediklerini an-

(Mabadi 6 ıncı sahifede)

İş Bankasının 9 uncu yıldönümü tes'it edildi

Türkiye İş Bankasının dokuzuncu yıldönümü münasebetile evvelki akşam Taksim bahçesinde verilen ziyafet pek güzel olmuştur. Ziyafetten sonra varyete numaraları seyredilmiş, müteakiben geç vakte kadar dansedilmiştir. Bu münasebetle, Matbuat erkânının da hazır bulunduğu evvelki akşamki ziyafette alınmış bir resmi dercediyoruz.

METE

Büyük Türk - Hün İmparatoru — (M. E. 209-174)

Tercüme, iktibas ve saire her türlü hakkı mahfuzdur

Muharriri: YUSUF OSMAN

May - Yi şehrine muzafferen dühul - Çin içlerine doğru - Türk sevkülceyşinin şaheseri...

— 23 —

Bu taşkın, kasırgalı denizi hiç bir şey hatta o geçilmez Çin duvarı bile durduramıyacaktır! Alemde insanlara el'an şaşkınlık veren yedi büyük eserden biri: Büyük Çin duvarı arkasında saklanan milleti kurtaramıyacaktır! Irmaklar, tepeler aşıldığı gibi Çin Seddi de geçilecektir ve yeni tahta çıkan Çin Fağfuru, kafasına ineceek kanlı darbe ile: Ezilmek, kuşatılmak ve sonra esir düşmek tehlikelerinin zilletine uğrıyacaktır! Malûmdur ki Fağfur Çin imparatorlarına verilen unvandır. Bunun aslı bağ ve pur sözleridir. Bağ gök, tanrı demektir. pur da oğul mânasınadır. Binaenaleyh Gök oğlu demektir ki, bu, Çin imparatorlarına verilen attır. Koskoca Gök oğlu, deliğine sığınmış bir tavşan gibi ezilecek: Ordusunu, tahtını, mal ve canını ancak güzel bir kadının intirikalı müdahalesile daha doğrusu bazı mülâhazalar yüzünden kurtarabilecektir!!..

(M. E.) (1) 200 senesinin ilkbaharındayız. Çin'de, eski hanedanı devirerek tahtı ele geçiren ve Han sülâlesini kuran Kas - Ti saltanat sürüyor. Karışıklıklar memleketi altüst etmiştir. Yeni imparator ortalığa biraz düzen vermekle uğraşırken, Mete, 300,000 süvarilik yılmaz ordusunun başında, Çin hudutlarını ansızın, bir sevkelceyş baskını ile geçti. Baskın o kadar anî olmuştur ki, huduttaki Çin muhafızları silâh kullanamıyarak ezilmiştir. Hun atlıları, dalga dalga, ilerliyorlardı. Çin'in Tay - Yuan eyaleti bir kaç günde istilâ edildi. Eyaletin vali ve kumandanı, ceneral Han - Sin'di. Hungnu'ların korkunç kuvveti hakkında keşif kollarından malûmat alan ceneral Tay, Sin eyaletinin paytahtı May-Yi şehrine derhal çekilerek orada tahassun etti. Bedbaht ceneral imparatora gönderdiği haberlerde acele imdat istiyor, vaziyetin vahametini yana yakıla bildiriyordu. Mete, sevkelceyş baskınında, kat'i darbeyi vurmakta ne kadar usta ise, şehir kuşatmada, pusu kurmada ve hele hasmı aldatacak tuzaklar tertip etmede o derece marifetli idi. May-Yi şehrini kuşattı. Muhasara çemberi, o kadar sıkı idi ki, kasabadan bir kuş bile uçamıyordu. Hun'ların kuşatma tertipleri de mükemmeldi. Kaleleri dövecek kuş başları, mençinikler, dik duvarları tırmanmak için ip merdivenler ve kalın urganlar, hulâsa her şey tamamdı. Sıkı muhasara devam ediyordu. Şehirde yiyecek yavaş yavaş azaldı. Oklar bitmeğe, muharipler kırılmağa başladı. Asker ve başıbozuklar, sızlanmaktan geri durmuyorlardı. Beklenilen imdat ise bir türlü gelmiyordu. Ceneral Sin, ufku, bütün gün gözlüyor, uzaktan, Çin'in ejderhalı sancaklarını seçeceğini zannederek ortalığa ümit veriyor, kıt'alarını teşci etmekten bir dakika fariğ olmuyordu. Ancak, ümitler hep boş çıktı. Çin imparatoru, dikkatini, Pekin'in cennet gibi saraylarında: Bolluk ve zevk içinde geçiriyordu. Fağfur, harp işlerile ve üzüntülerile meşgul olmaktansa saatlerini, dilber nedimelerin titrek ve şehvetli koynunda geçirmeği tercih ediyordu!.. Ceneral Sin'in saraydaki düşmanları da fırsattan istifade ederek, imparatoru imdat göndermemeğe teşvik ediyor, gûya kendisinin Hun'larla uyuşmuş olduğu iddiasile, mahvine çalışıyorlardı. Fağfur, rahatını bozmak istemedi. Bu tezvirlere kandı. Sadık ceneraline bir tevbih mektubu göndedi. Onu, fena halde hırpaladı. Sin, bu haksız muameleden pek müteessir oldu. Vazifesini fedakârlıkla yaptığı halde çirkin bir itham altında kaldığından hiddetlendi ve tevbih mektubunu getirenleri idam etti. Artık dayanmak ihtimali de kalmamıştı. Şehrin kapılarını açtı.

Mete, May-Yi şehrine muzaffeririyetle girdi. Ceneral Sin, dirayetli bir zattı. Esir bulunduğu Hun hükümdarına vaziyeti anlattı. Fağfurun ve saraydaki düşmanlarının haksız ithamlarından öç almak istediğini ve kendisine ehemmiyetli bir kuvvet verilirse öncü vazifesi yapacağını söyledi. Mete, ceneral Sin'in askerî meziyetini May- Yi müdafaasında anlamıştı. Sözlerindeki samimiyet te aşikârdı. Binaenaleyh onu, küllî kuvvetin öncüsü yaptı.

Çin içlerine doğru

May-Yi şehri, çok değerli bir sevkelceyş noktası idi. Mete'nin bu kasabayı ele geçirmekteki ısrarı da bundan ileri geliyordu. Burası, büyük Çin seferlerinin üssülharekesi mahiyetinde idi. Nitekim öyle de oldu. Hun'lar, bu üssülharekeye dayanarak Tay eyaletini baştan başa zaptettiler. Şansi'deki Çing - Yang noktasına kadar ilerlediler. Böylece, büyük Çin seferine yol veren gök açılmıştı!.. Hun'lar, Çin'in kocaman bir eyaletini zaptetmiş, değerli sevkelceyş noktasını: May-Yi-yi ele geçirmiş bulunuyorlardı. Şimdi sıra imparatoru ezmeğe, Pekin'i ele geçirmeğe ve parlak hazinelerle beraber bolluk memleketinin sahibi olmağa gelmişti.

(Mabadi Var)

(1) Milâttan evvel demek.

«Koket olmıyan güzel!»

(Birinci sahifeden mabaid)

Zira, bu, yirmi sekiz millet kâfi bir yekûndur. Bu yekûna ancak iki sene evvel Rio de Janeiro'da takarrüp edilebilmişti ki orada yirmi altı millet murahhasları toplanmıştı. Fakat jüri heyetinde bütün millet-lerin mümessilleri yoktu. Halbuki, Spa'da yirmi sekiz milletin de mümessili jüriye iştirak etmiştir. Yirmi sekiz rakibeye mukabil jüride yirmi sekiz mümessil bulunmuştu.

Murahhaslar, güzelleri intihap eden gazetenin veyahut millî komitenin vekâletini haiz bulunuyorlardı. Bu yirmi sekiz murahhas, Belçika'nın küçük su şehrine müsabakadan bir gün evvel gelmişlerdi. Jüri azası: Ressam, heykeltraş, diplomat gibi bediiyat noktai nazarından çok nisbetsiz kimselerdi.

Bu nisbetsizlik birinci intihapta derhal göze çarptı. Alman ve Türk, Yugoslavya ve Danimarka, İspanya ve Fransa ve Yeni Dünya'da Kolombiya güzelleri rey kazandılar. İlk intihapta bunlardan hiç biri mutlak ekseriyeti yani yirmi sekize karşı on beş rey kazanmıştı.

Eğer bediiyat ölçülerinde ısrar edilmiş olsa idi, Spa'daki bu akvam cemiyeti, tıpkı Cenevre'deki Cemiyeti Akvam gibi kat'iyyen itilâf etmiş olamıyacaktı. Nasıl etsin ki, Alman güzeli, mai - yeşil gözleri - nin bütün sihirli işvelerini olgun ve dalgalı bir zerafet saçıyor, dar belli ve geniş omuzlu Sırp perisi, Belgrat darülfünununun bu fel - [illegible] mağrur endamile görünüyordu! Avrupa Güzeli unvanını kazanmış Danimarka güzeli de pembe sorguçlu mavi Kopenhag çinisi gibi jüriyi füsunu altında bulunduruyor.

İspanya güzeli de: Sıcak ve şa'şaalı sesi, ateşin kadifeli gözlerini çerçeveleyen mücellâ siyah saçları, kamelyayı andıran mat teni ile gözleri teshir ediyor ve göz kamaştıran dudakları üzerine açılan küçücük kırmızı ağzile tebessüm ediyordu!..

Jüri azasından meşhur Belçika'lı heykeltraş De Soele, ömründe Fransız güzeli kadar narin bir saza rastgelmediğini imanla söylüyordu.

Colombiya'lı güzel, Maverayi Okyanus'tan gelen bütün rakibelerine tefevvuk eden ve on beşinci Lüi markizlerini andıran bir güzeldi.

İşte, jüri heyeti bu göz kamaştıran güzeller karşısında müteredd it iken, hakikî bir genç kız hissinin kat'î tesiri kendini gösterdi. Filhakika, maksat müstakbel bir sinema yıldızı, bir opera diveti, yahut büyük bir koket intihap etmek değildi. Hedef, neslinin mümessili olan bir genç kızı seçmekti. Jürinin nazarları, en kibar, en ziyade sükûtu muhafaza eden, dekolte elbise giymiyen genç kıza teveccüh ve onda ittifak etmeğe başlamıştı.

Bu güzel, parlak hemşireleri arkasında âdeta gizleniyordu. Bunun şeklen, renkçe, vücutçe ve simaca en kusursuz olduğuna ittifak edili - [illegible]

Şehir ve memleket haberleri

Karagöz'ün Mezarı

Kitabenin aslı hakkında verilen malûmat

Karagöz'ün mezarına dair gazetemizde vuku bulan neşriyat üzerine karilerimizden doktor Serdengeçtizde Edip Bey gazetemize bazı malûmat vermektedir. Edip Beyin pederi Yenişehir'li Serdengeçtizade Ali Bey merhum eski kitabeler meraklısı olduğundan harbi umumî iptidasında Çekirge civarında Karagöz mezarı denilen mahalde mevcut ve dikili olan kitabeyi bizzat kopya etmiş ve Edip Bey de bu esnada babasının yanında bulunmuştur. Edip Bey ahiren pederinin asari metrukesini karıştırırken bu kitabenin de muharrer olduğunu görmüş ve pederinin aslından kopya ettiği kitabeyi bize göndermekle müfit bir hizmet ifa etmiştir.

Gönderilen kitabe sureti şöyledir.

Nakşi sun'i remzeder hüsnünde rüyet perdesi
Hacei hükmü ezeldendir hakikat perdesi
Siyreti surette mümkündür temaşa eylemek
Hâll olmaz ayni irfane basiret perdesi.
Her neye im'an ile baksam olur iş aşikâr
Kılmış istilâ cihana habü gaflet perdesi
Bu hayali âlemi gözden geçirmektir hüner
Nice kara gözleri mahvetti suret perdesi
Şem'i aşkla yandırıp tasviri cismindir geçen
Ademi amet şüt etmekte azimet perdesi
Hangi zille iltica etsen fena bulmaz acep
Oynatan sultanı gör kurmuş muhabbet perdesi
Dergehi âlî abade müstakim ol Küşteri
Gösterir vahdet elin kaldıkta kasvet perdesi

Doktor Edip Bey bu kitabenin suretini yazdıktan sonra da diyor ki, bu taştaki nukuştan vakıâ Karagöz adında birinin yaşamış olduğu istidlâl olunamaz. Fakat Küşteri asrında olduğuna nazaran idam olunmuş bir mahkûmun isminin hatta halk arasında tanınmış olduğu lâkabının zikrine imkân olmadığı şüphesizdir. Kitabede Küşteri imzasının bulunmasına bakılacak olursa bu kitabenin Hacı Evhat Efendinin mürşidi tarafından yazılıp acemi biri tarafından taşa hâkkedilmiş olduğu da hemen hemen kat'î surette anlaşılır. Bazı kopyalarda Küşteri yerine kemteri yazılmış ise de asıl doğrusu Küşteridir.

Bu kitabeye dair gazetemize Üsküdar'dan Lülecizade Müyesser Kadri Bey de bir kopya göndermiştir. Doktor Edip Beyin gönderdiğine tamamı tamamına müşabihtir.

---

bir itina ile yetiştirilmiş orkidelere karşı, çiçekler kraliçesi, en asil ve en sade çiçek yani gül: Muzaffer oluyordu. Şehislâmın torunu Türk Güzeli, Avrupa kadınları gibi peçesiz ve malûmatlı bir genç kız..

Bu genç kızın ailesi; ramazanda eskisi gibi oruç tutmakla beraber, eski İstanbul'un esrarlı zarafetini, yeni bir rejimin hür ve mağrur terbiyesile mazcetmektedir. Uzak Boğaziçi'nden babasının ve amcasının refakatinde gelen Keriman Halis, mavi - yeşil gözlü sihirli Alman güzeline galebe çalmıştır. Türk güzeli, bihakkın kibar, ağır başlı tam mânasile bir genç kızdır. O derecede ki kendisine verilen Dünya Güzelliği unvanı, onu bir oyuncak gibi eğlendiriyordu. Yarabbi, bu ne mucizedir! Bu Güzellik Kraliçesinin cep aynası yoktur; bir camekân önünden geçerken kendisini yan gözle seyretmez, yüzüne pudra koymaz, sabah saçlarını kuafe ettikten sonra, akşama kadar değiştirmez.. Ne şaşılacak şey: Bu güzel; koket değil. Kendisine, hususî ve mahrem emelleri hakkında bir sual irat ederseniz, cevapları ne kadar sadedir:

— Emelim, İstanbul'a mümkün mertebe çabuk dönmektir.

Kendisine şimdiye kadar otuz bin tebrik telgraf ve mektubu gelmiştir. Asya içlerinden Fas'a kadar bütün islâm memleketlerinden tebrik telgrafları gelmiştir. İsanbul'da artık sakin ve mahrem bir hayat süremiyecektir. O, millî bir sima olmuştur. Fakat bu hali bilen Keriman Halis mütebessimane diyor ki:

— İstikbal için yapılacak merasimden sonra ben, gizlenmek ve sakin bir hayat sürmek çaresini bulacağım.

Ve Keriman Halis kahkaha ile gülüyor. Taze, çatlaksız, bir perinin billûr kahkahası... Bu peri, göze görünmiyen diyarına her istediği dakika girebileceğine emindir.. Hulâsa Keriman Halis, hakikî:

Bir genç kızdır.

Soruyoruz?

Fakir çocukların parasından alınacak Belediye hissesi

Göztepe'de beşinci ilk mektebe devam eden fakir çocukları himaye eden bir heyet vardır. Bu heyet gıdasız ve çıplak yavrulara yiyecek ve elbise tedarik edilmek üzere büyük bir pehlivan güreşi tertip etmiştir. Eylûlün on ikinci günü Kadıköy'ünde Fenerbahçe spor kulübü stadyomunda yapılacak olan güreşin hâsılâtından Belediye yüzde on resim alacağını alâkadar heyete bildirmiştir.

Kadıköy Belediyesinin bu güreşler hâsılatına iştirak etmek istemesi büyük bir zühul ve nisyan eseridir. Çünkü Maarif Vekâletinden bütün maarif idarelerine 7/5/931 tarihinde 39796 numaralı tezkere ile icra kılınan tebligatta, muhtelif şehir ve kasabalarda kimsesiz ve fakir çocuklara gıda ve elbise gibi en zarurî ihtiyaçları temin etmek üzere mektep başmuallimleri ile çocuk velilerinden mürekkep himaye heyetleri tarafından verilecek müsamerelerin, temsillerin ve sairenin 1629 numaralı kanunun dokuzuncu maddesinin B fıkrası mucibince eğlence ve hususî istihlâk vergisinden muaf tutulmasına Heyeti Vekilece karar verildiği bildirilmiştir.

Bu gibi umurü hayriyeye Belediyelerce de nakten muavenette bulunulması lâzım ve bilhassa kanunun tevil götürmiyen husarahati meydanda iken menafii fakir çocuklara tahsis edilecek olan güreşler hâsılâtından nasıl olur da Belediye para almağa kalkışır diye

Soruyoruz?

Yüksek Beden Terbiyesi mektebi

Mektebin bu sene açılmasına karar verildi

Yüz elli bin lira sarfile Ankara'da Maarif Vekâleti tarafından vücude getirilen Yüksek Beden Terbiyesi mektebinin bu sene açılacağını memnuniyetle haber aldık. Bu hususta yaptığımız tahkikattan şunları öğrendik:

Biri ihzarî diğer ikisi meslekî olmak üzere müessesenin tahsil müddeti altı sömestir yani üç senedir. Mektebin tedrisatına ve teşkilâtına Başmüfettiş Selim Sırrı Bey memur edilmiştir. Müdürlüğüne İsveç'te tahsilini bitirmiş olan Nizamettin Rifat Bey getirilmiştir. Bilcümle spor tedrisatı Çekoslovakya'dan celbedilen bir mütehassısa verilmiştir. Tababete, terbiyeye, musikiye ait derslerin muallimleri tayin edilmiştir.

Muallim mektepleri mezunlarından en az bir sene muallimlik etmiş olanlar ihzarî sınıfa müsabaka ile alınacaklar ve üç senede ikmali tahsil edeceklerdir. Lise mezunları ise müsabaka ile doğrudan doğruya meslek sınıfına girecekler ve iki sene tahsil göreceklerdir.

Mektebi bitirenlere lise muallimi hak ve imtiyazları verilecektir.

Namzetlerin vücut kabiliyetine pek ziyade itina edilecek. 25 yaşından büyükler mektebe alınmıyacaktır.

Eski kurs mezunları için gelecek sene ayrıca iki sömestrlik kurs açılacaktır.

Bu sene kızlar şubesi açılmıyacaktır.

Bu kıymetli müesseseyi meydana getiren Maarif Vekilini takdir ve tebrik ederiz.

Adliyede ve Mahkemelerde

Düyunuumumiye suiistimali

Ankara Müddiumumiliği Düyunu Umumiyede para değiştirilirken yapılan suiistimallere ait evrakı, cürüm İstanbul'da işlendiği cihetle, şehrimiz müddeiumumiliğine göndermiştir. Müdeiumumilik bu mes'ele ile alâkadar olup ta memur olmıyanlar hakkında tahkikat yapacaktır.

Türk dili kongresi

Lisan mes'elelerile meşgul olan muharrirlerin ve türkçe hocalarının iştirakile yakında İstanbul'da büyük bir dil kongresi toplanacaktır. Türk dili kongresinden mühim ve müsbet neticeler alınacağı kuvvetle ümit edilmektedir.

Dil heyeti azası elyevm Yalova'da

Bursa'da meyva Ve sebze ucuzluğu

Fiatlar nakliye parasına bile tekabül etmiyor

Bursa (Hususî) — Bursa'nın bu seneki meyva ve sebze bolluğu görülecek bir şey oldu. Sokakalar kavun karpuz, sebze ve meyva satıcılarından geçilmiyor. Yoğurhanı denilen şimdiki sebze hali (çünkü belediye yenisini yaptırıyor) sebze ve meyva ile ağzına kadar dolup taşıyor... Sokaklardan geçen satıcıların bağırdıklarına göre tesbit ettiğim fiatlar şöyledir: Biberin okkası 100 paraya, dometesin 20 paraya, karpuzun 40 paraya, şeftalinin 2 kuruşa, patlıcanın 20 si beş kuruşa, bamyanın okkası 6 kuruşa, fasulyenin 7 kuruşa...

Bugün merak ettimi. Yoğurthanı'na giderek bir de toptan alış veriş yapılan bu yerdeki fiatları öğrendim. Bunlara büsbütün şaştım kaldım. Biberin okkası 2 kuruşa, şeftalinin 20 paraya, domatesin hakeza... Patlıcanın yüz tanesi kırk kuruşa, bamya beşe, fasulye beşe; hele kavun karpuz para ile değil 10 veya 20 paraya...

Gemliğ'in Kumla köyünde tahminen bir milyon kilo şeftalinin müşterisizlikten ve nakliyatın pahalılığından ağaçların dibine dökülmiye mahkûm bulunduğunu söylüyorlar. Buradan Bandırma'ya kamyonlarla şeftali götürenler şeftali parasile kamyon ücretini bile ödiyemeden geri dönmüşler.. Buna rağmen eskiden İstanbul'a günde vasatî 200 küfe sebze ve meyva sevkolunurken bugün (1200) küfeden aşağı gönderilmiyor...

Bundan başka Bursa'nın üzümcülüğü de inkişaf etmiş bulunduğundan bu kıymetli mahsul de yok pahasına satılıyor. Alâ çavuş üzümünün okkası 6 kuruştur.

Meyva müstahsillerini bu elim vaziyetten kurtaracak nihayet iki çare akla geliyor. Biri: Bursa'da bir ispirto fabrikasının yapılması; diğeri de: Mevcut konserve fabrikasının pek vâsi iş yapabilmesi için sermayesinin tezyidi.

***

Gemlik - Mudanya - Orhangazi kazalarındaki zeytin müstahsillerinin de müzminleşmiş bir dertleri vardır: Zeytinleri para etmiyor. Bilhassa bu sene bu üç kazada zeytin o kadar bereketlidir ki nereye ihraç edilsin diye başta hükûmet olmak üzere bütün zeytinciler düşünüp duruyorlar. Rekolte (30) milyon tahmin ediliyor. Mahsulün nefaseti de diğer senelere göre pek yüksek...

Geçen gün Gemlik'te (Mudanya Gemlik - Orhangazi zeytin müstahsilleri satış kooperatifi) namile bir kooperatifin teşkilinde bulunmuştuk. Vali ve kaymakam beylerle Ziraat Bankası müdürü ve ihtisas sahipleri uzun uzadıya müzakerelerden ve münakaşalardan sonra zeytin ihracatı işinin bir elden idaresine ve bir firma altında bütün mahsulün harman edilerek mükemmel ambalâjlarla satılmasına karar verdiler. Burada müstahsilin dertleri de dinlendi. Meselâ: Tuz inhisarı zeytin müstahsiline de tuzu 10 kuruştan veriyormuş. Halbuki zeytinin okkası kaça satılabiliyor ki: Bir kilo zeytinin tuzlanması için lâzım olan bir hayli tuzun okkası on kuruşa verilsin! Dendi ve bunu Vali Bey not ederek Ankara'ya derhal yazacağını vadetti.

MUSA

Müteferrik

Gümrükten kaçırılan benzinler

Gümrük müfettişleri, iki mühim ihbar üzerine başladıkları tahkikata bugün de devam edeceklerdir. İhbarı yapanlar, memlekete bir milyon kilo benzinin kaçak olarak girdiğini iddia etmişlerdir. Gümrük müfettişleri, delillerin imha edilmesi ihtimalini ortadan kaldırmak için icap eden tedbirleri almışlar, bu meyanda kaçırıldığı iddia olunan benzinlerin depolarını da mühürlemişlerdir. Tahkikat bu vâsi kaçakçılığı tesbit eder etmez mücrimler ihtisas mahkemelerine verilecektir.

Damızlık boğa

İstanbul Baytar müdürlüğü 35 Pilevne boğası alarak 22 sini Yalova'ya, 15 ni Kartal'a, 8 ni Beykoz'a, 5 ni de Şile'ye göndermiştir. Boğalar 165 er liraya alınmıştı. Yeniden 50 damızlık boğa daha alınacaktır.

Rus mütehassısları Nazilli'de

Anadolu'da tetkikatta bulunan Rus mütehassısları Aydın'da ve Kurcalı'da tetkikat yaptıktan sonra

Siyasî icmal

Romanya'da yeni Hükûmetin faaliyeti

Romanya'da yeni intihabat neticesinde memleketin dahilî ahvali istikrar bulmuştur. İdare şimdi kanunu esasiye istinat eden ekseriyet fırkasının elinde bulunuyor. Hükûmetin başına millî Çiftçi fırkası geçmiştir. Bu fırka 1928 senesinde de, hatta şimdikinden daha kahir bir ekseriyet kazanmıştı. Fakat Kral ile fırkanın lideri M. Maniu arasına soğukluk girmişti. Kral hiç bir fırkaya istinat etmiyen bir hükûmet ve ekseriyet ile memleketi idare etmek istemiş, bu maksatla profesör Yorga'nın riyaseti altında bir kabine teşkil ettirmişti. Yeni intihap dahi muayyen bir fırkanın değil, hükûmet taraftarlarının kazanması esasına binaen yapılmıştı. Fakat siyasî fırka teşkilâtına tâbi olmıyan ekseriyet ve hükûmet bilhassa malî işlerde aciz gösterdiğinden ve hatta ordu mensuplarına ve memurine maaş veremediğinden Kralın işareti ile düşmüştü.

Bu defaki intihapta millî Çiftçi fırkası verilen âranın yüzde kırkını almıştır. Bu fırka 1928 intihabında daha çok rey almıştı. Fakat 1926 senesinde liberal fırkasının intihabat nizamnamesinde yapmış olduğu garip tadilât şimdi mezkûr fırkanın en büyük hamsı olan millî Çiftçi fırkasının işine yaramıştır. Mezkûr tadilât mucibince âranın yüzde kırkını alan fırka bu muvaffakiyetine mükâfaten âranın nısfını aldığı gibi kalan nısfında dahi umum âranın yekûnundaki hissesile mütenasip ayrıca bir hisse alacaktır. Bu basiretsiz hareketin neticesi olarak millî Çiftçi fırkası şimdi kahir ekseriyeti haiz bulunuyor.

Hükûmeti M. Vayda Voyvode deruhde etmiştir. Asıl lider ihtiyatta kalmıştır. Yeni hükûmetin programı bir çok ıslahatı ihtiva ediyor. Bunların arasında gayet garip ve manasız olup milletin rey ve fikrini temsil edemiyen intihap kanununun tadili tasavvuru vardır. Fakat en mühim ıslahat malî mes'elelere ve bilhassa köylülerin borçlarını tenzil ve tahfif için evvelce nerolunan kanundaki suiistimaller ile memurin suiistimallerini menedecek tedabire ait bulunuyor. Yeni hükûmet bir İsviçre bankasından elli milyon İsviçre frangı borç alarak memurinin maaşını temin etmiştir. Yeni hükûmet Romanya'nın dahilî vaziyetindeki istikrarsızlığı izale ettiği gibi ekalliyetlere karşı takip ettiği itilâfçuyane siyasetten dolayı komşu Macaristan ve Alman hükûmetleri ve Bulgaristan ile dahi münasebatını iyileştirecektir. Romanya'da idare başına kuvvetli ve terakkiperver bir hükûmetin gelmesi tabiatile Balkan'larda ve merkezî Avrupa'da mühim bir âmili istikrar olacaktır.

MUHARREM FEYZİ

Başvekâlet Müsteşarı ve Gümrükler U. Müdürü dün geldiler

Cemil Bey — *Kemal Bey*

Başvekâlet Müsteşarı Kemal ve Gümrükler Umum müdürü Cemil Beyler dün ekispresle Ankara'dan şehrimize gelmişlerdir. Kemal Bey romatizmadan muztarip bulunmaktadır ve tedavi olmak üzere Ankara'dan ayrılmıştır. Garda kendisile görüşen muharrimize «Yalova'ya veyahut Bursa'ya gitmek hususunda henüz bir karar vermiş değilim. Tedavi için geldiğimden ne kadar kalacağım da şimdiden muayyen değildir» demiştir.

Gümrükler Umum müdürü Cemil Bey şehrimizde bir ay kadar kalacak ve burada İstanbul gümrüklerini de teftiş edecektir. Kendisi muharririmize istirahat için geldiğini ve Yalova'ya gideceğini söylemiştir.

Dün Ankara ekspresi bir saat kadar teahhurla gelmiştir.

Vatandaş!

On sene evvelki bugünleri düşün

30 ağustos

SON TELGRAFLAR

İspanya jeneralı kurtuldu

Reisicumhur, San Jurjo'nun idam cezasını kalebentliğe tahvil etti

Madrit 26 (A.A.) — Radikal sosyalist fırkasının icra komitesi, San Jurjo hakkında verilen kararın netayicini tetkik için meb'uslar meclisinde toplanmıştır.

Mezkûr fırkanın idare meclisi azasından M. Gomariez atideki beyanatta bulunmuştur:

«— Bu sabahki nazırlar meclisi San Jurjo'nun cezasını affetmiş bulunuyorsa bu kabinede bulunan radikal sosyalist azanın muhalefetleriden ileri gelmiştir.»

Maamafih, fırka dahilinde tebellür eden vaziyete göre radikal sosyalist nazırların San Jurjo'nun cezasının affedilmesine razı olacakları umumiyetle zannedilmektedir.

Madrit 26 (A. A.) — Kabinenin tavsiyesi üzerine Reisicumhur M. Zamora, San Jurjo'nun ölüm cezasile diğer maznunların müebbet hapis cezalarını affetmiştir.

Matbuat memnun

Madrit 26 (A. A.) — Bu sabah intişar eden gazetelerin kâffesi, Jeneral San Jurjo'nun ölüm cezasının kalebentliğe tahvilinden dolayı hükûmeti tebrik eylemektedir.

Af yüzünden çıkan karışıklıklar

Madrit 26 (A.A.)—San Jurjo'nun affı haberi burada ve bilhassa İspanya'nın şimalindeki amele mehafilinde heyecanlı mütalealar serdine sebep olmaktadır.

Bazı parlâmento mehafili bu havalide protesto grevleri yapılacağını zannetmektedir. Daha şimdiden Bilbao civarında Orduna'da sivil muhafız kıtaatı bir komünist nümayişine müdahale etmeğe ve nümayişçileri dağıtmağa mecbur kalmıştır. Bir kişi ölmüş ve bir çokları yaralanmıştır.

Bir takım şayialara inanılmak icap ederse mürteci anasır Jeneral San Jurjo'nun cezası ipka edildiği takdirde ikinci bir hareket daha yapmağı kararlaştırmıştır. Hükûmet, bu kabil ihtimalâtı men için pek yakında istisnaî tedabir ittihaz edecektir.

Jeneral San Jurjo'ya gelince, mumaileyh bu sabah şafakla beraber bulunduğu hapisaneyi terkedecek ve Balear adalarındaki Mahon askerî kalesine nakledilecektir.

Şayani hayret Bir yüzücü

Niyagara'da akıntıya karşı yüzdü

Niagara 26 (A.A.) — Son Olimpiyat oyunlarına işitrak etmiş bulunan Felemenk'li yüzgeç Van Rhyn, Niagara şelâlesinin akıntıdan yukarı doğru olan kısmında 100 yardalık bir mesafede yüzmek suretile mükemmel bir muvaffakiyet elde etmiştir. Mumaileyh, kendisinin sular arasında kaynayıp gitmesine intizar eden seyircilerin hayret nazarları önünde coşkun ve mütehevvir sulardan çıkmağa muvaffak olmuştur.

Von Papen sanayi şeflerile anlaşıyor

Berlin 26 (A.A.) — Başvekil dün akşam Bosch ve Siemens gibi büyük sanayi şeflerile uzun bir mülâkatta bulunmuştur.

Mükâlemeler, hükûmet tarafından ittihazı derpiş edilen iktisadî iedabir etrafında cereyan eylemiştir.

Başvekil gelecek pazar günü irat eyliyeceği bir nutukla bu iktisadî proğram hakkında malûmat verecektir.

Umumiyetle iyi malûmat alan gazeteler, bu tedbirlerin şimdiye kadar beklenilmekte olanlardan pek fazla cesurane ve ehemmiyetli olacağını yazmaktadırlar.

Einstein Amerikay'a gidiyor

Berlin 26 (A.A.) — Gazeteler, Profesör Einstein'in bütün müddeti hayatınca senede 5 ay Cemahiri Müttehide'de Prince Town civarında Flexner enstitüsünde istediği ilmî tetkikatı icra etmek için vaki olan daveti kabul eylemiş olduğunu yazıyorlar.

Profesör Einstein yakında Amerika'ya gidecektir.

Bursa'da yeni spor sahaları

Bursa 22 (Hususî) — Bursa'daki Gazi stadyomuna Bursa Halkevi tarafından sipahiler için bir manej yeri (6) tane tenis sahası ve avcılar için bir endahat poligonu yapdırmağa karar verilmiştir. Bu sene içinde stadyomun bütün noksanları ikmal edilecektir. Musa

Memurlar Grevi

Varşova'da 12,000 memur grev yaptı

Varşova 26 (A.A.) — Wolff ajansından:

Belediye idaresinin on iki bin kişiden mürekkep ücretli memur ve müstahdemini, alacakları olan haziran ve temmuz aykıllarının tesviyesine belediye idaresini icbar etmek maksadile, bu sabah grev yapmışlardır.

Bugün, belediye vezne dairesinden başka bütün belediye büroları kapalı bulunmaktadır.

Mollison avdetini tehir etti

Nevyork 26 (A.A.) — Hava rasat bürosu, ahvali havaiyenin bir çok günler için garpten şarka doğru bir uçuşun icrasına müsait olmıyacağını bildirdiğinden tayyareci Mollison bu sabah icra etmek niyetinde olduğu avdet uçuşu seferini tehir etmiştir.

Tayyareci Earhart'ın yeni bir muvaffakiyeti

Newark 26 (A.A.) — Atlas Okyanos'unu garpten şarka doğru ilk defa olarak geçen Amerika'lı kadın tayyareci Misters Amefia Earhart (Madam Putnam) dün Amerika hava devrinin kadınlara mahsus ilk uçuşunu ikmal etmiştir.

Mumaileyha bu hava seferini 19 saat 2 dakikada bitirmiştir.

Uçuş mesafesi Los Angeles ile Newark arasında idi.

Tayyare postaları kışın da işliyecek

Berlin 26 (A.A.) — Alman Hanse hava nakliyat müessesesi beynelmilel yolcu nakliyat servisinin son bahar tarifesini yaz tarifesinden pek az farklı olarak muhafaza eyliyecektir.

Müessese, ayni zamanda Balkan memleketlerine yapılmakta olan büyük sürratli posta nakliyatı servisini de ipka eylemektedir.

Romanya'lı bir Türk heyeti

Şehrin muhtelif yerlerini geziyorlar

Köstence Belediye reisi sanisi Salim Beyin riyaseti altında şehrimizi ziyarete gelen Romanya'lı Türk Darülfünun talebesi dün ve evvelki gün şehrimizin muhtelif mahallerini ve bu cümleden Topkapı ve Dolmabahçe saraylarını gezmişlerdir.

Romanya Türk'lerinin vaziyeti

Salim Beyin muharririrlerimizden birine verdiği malumata nazaran Romanya'da 160,000 Türk vardır. Türkler'de maarife ve bilhassa yüksek mekteplere rağbet fevkalâde artmıştır. Harpten evvel Romanya âli mekteplerine devam eden Türk'ler pek az iken şimdi seksenden fazladır. Askerî mekteplere devam eden Türk'ler o nisbette çoktur. Türk talebenin ekserisi Bükreş Darülfünunu talebesindendir.

Romanya'da askerî ve içtimaî hayatta da Türk'ler mühim mevkiler işgal ediyorlar. Misafirlerimiz arasında Bükreş'in en meşhur tiyatrolarından Ventura'nın aktörlerinden Ferhat Bey bulunuyor.

Ayni zamanda muktedir bir ressam bulunan Ferhat Bey Hamlet ve Ottello gibi rolerde sahibi ihtisas bulunmaktadır. Romanya'lı Türk misafirleri arasında Romanya'da Türk talebe cemiyetinin reisi ile bir gazete muharriri ve bir muallim bulunuyor. Bu zevatın verdiği malûmata nazaran Romanya hükûmeti Türk'lerin âli tahsil görmesini tesbil için bir çok müsaade göstermektedir. Meselâ Darülfünuna girmek için Romen liselerinden neş'et etmelerini şart koymamaktadır. Bu müsaade Romanya'da yaşıyan diğer unsurlardan hiç birine verilmemiştir. Misafirlerimiz bir kaç gün daha şehrimizde kalacaklardır.

Memleket haberleri

Bursa ve Mudanya tayyarelerine at konma merasimi

Bursa 25 (Hususî) — 30 ağustosta Bursa'nın üçüncü ve Mudanya'nın birinci tayyaresine at konma merasimini yapmak üzere Eskişehir'den Hava mektebi kumandanı miralay Salim Beyin kumandasında (7) tayyareden mürekkep bir filo buraya gelecektir. Tayyareciler Bursa ve Mudanya belediyelerile Tayyare cemiyeti tarafından üç ziyafet verilecektir.

Büyük bir emniyeti suiistimal davası

İzmir'de kimyaker Hasan Hilkati Bey kendi yanında oturan Mustafa oğlu Husmen Ef. aleyhinde 50,688 liralık emniyeti suiistimal davası açmıştır. İstintak neticesinde suçu tahakkuk eden Husmen Ef. nin evrakı ceza mahkemesine verilmiştir.

Kütahya'da leylî orta mektep

Kütahya orta mektebi 2005 numaralı pansiyon kanununa tevfikan 1932 muvazenei umumiye kanunu ile leylî mektep haline ifrağ edilmiştir. Bu hususta ki emir Kütahya Vilâyetine tebliğ olunmuştur.

Seyhan nehrinde boğulanlar

Seyhan nehrinde ikisi kadın, biri erkek olmak üzere üç kişi boğulmuştur. Boğulan kadınlar dere kenarında çamaşır yıkamakta iken su cereyanına kapılan âma Ali'nin karısı ve kızıdır. Âma bir tesadüf eseri olarak bir ağaca takılmak suretile kurtulmuştur. Boğulan erkek te yıkanmak üzere nehire giren Arif oğlu Hüseyin isminde 20 yaşında bir köylüdür.

İLMÎ MUSAHABE

Mahfuz bir hava yolu!

İlim âlemi Profesör Pikar'ın raporunu sabırsızlıkla bekliyor

Malûm olan inşiaî faaliyetlere maruz olmıyan gazlerin de elektriği nakletmek hassalarını az çok muhafaza edebilmeleri keyfiyeti son zamanlara kadar meçhul kalan (radiation cosmique - cevvî inşiaat) ın mevcudiyetini meydana çıkarmıştı. Son tecrübeler bu garip inşiaatın uzvî varlıklar üzerinde de âdeta münebbih vazifesini gördüğünü ve hayatî faaliyetlerin devamını temin ettiğini ispat eylemiştir.

Fevkalâde ehemmiyet kesbetmek istidadında bulunan bu kozmik inşiaat hakkında tetkikatta bulunmak ve menşelerinin ne olduğunu anlamak maksadile ta (stratosfer) tabakasına kadar yükselmek fedakârlığını gösteren Pikar'ın menakibini okuyucularımız elbette gazetelerde görmüşlerdir.

Bu çok ehemmiyetli tetebbülerin ilmî neticelerini anlıyabilmek için Pikar'ın tasnifinden sonra intişar edecek ilmî raporuna intizar etmekten başka çare yoktur. Bu da bir kaç aylık bir iştir. Tam vaktinde iktibas ve neşredeceğimiz bu raporu okuyucularımızın hakkile anlıyabilmelerini ihzar etmiş olmak için şimdiden zemin hazırlamak icap eder. İşte bu sebepten dolayı bugünkü yazımı stratosfer tabakasına hasretmeği muvafık buluyorum.

* * *

İlmi ve cesareti sayesinde namını beynelmilel âlimler sırasına karıştırmağa muvaffak olan Pikar'ın son fedakârlıkları, umumun dikkat nazarlarını havanın (stratosfer) tabakası üzerine celbetti.

Arzımızın etrafında henüz hakikî imtidadı tamamen malûm olmıyan nesimî bir muhitin bulunduğu malûmdur. Havanın fırtınalar, tayfunlar, girdibatlı kasırgalar, şiddetli yağmurlar... gibi cevvî hâdiselere makar olan ve zeminden itibaren 12,000 metreye kadar devam eyliyen ilk kısmına (Troposphère - Kürrei mütelâtıma) ve üst tarafına da her nevi fırtına ve girdibatlardan azade farzedilmesinden kinaye olarak (Stratosphère - Kürrei sakine) tesmiye edilmektedir.

Havanın bu iki mütevali tabakası arasında sühunetin tebeddül tarzları, rüzgârların ufkî veya girdibadî vezan etmesi... gibi bir çok fizikî ihtilâflar vardır.

Fizik ve alâimi ceviye âlimlerinin müşahade ettikleri bu farklar olmasa idi havanın böyle iki bariz mıntakaya ayrılması bittabi mânasız olurdu.

Meteoroloji âlimlerinden (Wagner) in tertip ettiği cevvî sühunet münhanileri 11,000 metrede gayet vazıh bir dirsek teşkil etmekte ve o seviyede (— 60°) derecede bulunan sühunetin daha yüksek rakımlarda tenezzülde devam etmediğini göstermektedir. Başka zatlar tarafından tersim edilen münhanilerde istikrar sühuneti (— 40° - — 60°) arasında raksetmekte ise de Stratosferin başlangıcında dirsek teşekkül ederek sühunet tenezzülünün devamına halel geldiği gözükmektedir. Başka başka kaydedilen müşahedelerdeki bu son mühim iştirak, (11,000 - 13,000) metrelik rakımlar arasındaki hava kısmının fizikî bünyesindeki bariz tagayyürün kuvvetli delillerindendir.

Stratosfer tabakası dahilinde seyahate müsait nakil vasıtaları meydana getirebilmek azmile çalışanlar bu derece soğuk bir muhitin madenlerin mukavemetlerini azaltması, bir de yolcuların sıhhat ve istirahatlerini müşkülleştirmesi gibi başlıca iki mühim mahzur ile karşılaşmakta ve tayyarelerde ona göre tadilât yapmağa uğraşmaktadırlar.

Mes'ele henüz tamamen halledilmiş sayılamaz. Bu yüksek hava tabakasında esen rüzgârlar hakkındaki ilmî ihtilâflar pek ehemmiyetsiz değildir. Meşhur Meteoroloji âlimi (Wagner) ve taraftarları (İsothemie) nazariyesine ve sühunetin yeknesak devam etmesi müşahedelerine istinat ederek stratosfer tabakasını - tayyarelerin cevelânlarına çok müsait olacak derecede sakin farzederler. Hatta (stratosfer) kelimesi de bu zehabın bir ifadesinden başka bir şey değildir.

Fakat (Wehrlé), Securité aérienne - Selâmeti havaiye) namındaki beynelmilel kongrenin ilk içtimaına takdim ettiği (stratosfer ve havaî seyahatler) unvanlı raporunun ikinci cildinde (Wagner) e hücum ediyor. (Şahit balon) larla yaptığı tecrübelerinde ayni ufkî seviyede muhtelif hararet dereceleri kaydettiğini, yalnız rakımların yükselmesinden dolayı meydana gelen hararet tebeddüllerinin hissedilemiyecek derecede az olması sayesinde şakulî istikametler takip edildiği zaman mefruz sükûnete tesadüf edilebileceğini söylüyor. Bu zat ufkî istikametlerin saatte (300) kilometre şiddetindeki daimî rüzgârlar tarafından yalanacağını tahmin etmektedir.

Bu iddianın son kısmı (stratosfer) tabakasına salıverilen (balon - Sondes) lerin bırakıldıkları mevzilerden saatte (300) kilometre sür'atle ayrılmalarile teeyyüt etmektedir.

Henry - Farman de 16,000 metre irtifada Garp'ten Şark'a müteveccih daimî rüzgârları kendi tecrübelerine istinat ederek kabul ediyor ve bu ufkî rüzgârların balon ve tayyarelerin suutlarına ehemmiyetli bir mâni teşkil etmeleri şöyle dursun bilâkis muvazenelerini fena halde bozan (remous - Telâtumlar) ve (Trous d'air - Hava kuyuları) tehlikelerini izale edeceğinden daha faydalı addediyor.

(Stratosfer) tabakası hakkında şimdiye kadar yapılan tecrübe ve nazariyeleri hulâsa edersek: Bu tabakanın muhtelif seviyelerindeki sühunet tebeddülâtının âdeta hiç denilecek kadar batı olduğunu ve fakat yalnız ufkî istikamette esen rüzgârlar tarafından yalanmakta bulunduğunu anlar ve bundan da o yüksek hava tabakasının tayyare ve balonlar için tehlike teşkil eden girdıbatlı ve yalpalı fırtınalardan masun bulunduğu neticesini çıkarabiliriz.

Yakın vakitlerde havaî seyahatlerin ismi müsemmasına uygun olan stratosfer tabakasına intikal edeceğine asla şüphe etmemelidir.

ABDÜLFEYYAZ TEVFİK

Peşte'de son Türk valisine heykel

Peşte belediyesi Peşte'nin son Türk valisinin hatırasını yad için bir heykel rekzetmeğe karar vermiştir.

Heykelin resmi küşadı 2 eylûlde yapılacaktır. Bu merasime Türk Türing kulübü de davet edilmiştir.

Esasen tedavi maksadile Avrupa'da bulunan Kocaeli meb'usu ve Türin Kulüp reisi Reşit Saffet Bey bu maksatla 2 eylûlde Peşte'de bulunacaktır

GÜNÜN AKİSLERİ

Ölüm şarkısı!

Fransa Reisicumhurunu öldüren Gorgulof, hapisanenin sağır duvarları arasında ölüm şarkıları çağırarak giyotinin davetini bekliyor!

Gorgulof kimdir?

Yeşil tarikat peygamberi, doktor, serseri, mecnun, idealist, çılık Gorgulof'un hakikî hüviyetini düne kadar kimse bilmiyordu. Fakat, hapisanenin demir parmaklıklı pencerelerinden gazete sütunlarına akseden şu ölüm şarkısı, onu bize tamamen tanıtmıştır:

Elveda dünyaya, elveda dostlarıma,
Hayatımız bir rüya gibidir,
Ve rüyamız bir sada gibidir,
Denizin dalgaları gibidir..
Elveda ey zevcem ve aşklarım,
Yıldız dolu göklere gidiyorum
Ebediyen arzı terkediyorum,
Tabiat anne, beni al!..

Bu hazin şarkının, Rabin Dranat Tagor'a dâhi payesini verdiren şu satırlardan ne farkı var:

[Ey bahçıvan, ayak izlerin ayak izlerile silindi.. Dikdiğin fidanların meyvasını başka eller topluyor.. Hayat, gelenlerin ilk, gidenlerin son nefesinden bir rüzgârdır!]

Bu matemî şarkının, her rübaisinde bir ayyaş tevekkülile:

[Ey çömlekçi, yârın toprağından bana bir desti yoğur, içine şarap doldurayım.. Vücut bir kadehden ve hayat bir mestiden başka nedir.]

Diyen Ömer Hayyam'dan ne farkı var?

İki şiktan biri: Ya Tagor'la Hayyam'ın dehasını inkâr edeceğiz, yahut Gorgulof'un büyük bir şair olduğunu kabul..

Ne dersiniz, edebiyat dünyası bir dâhi mi kaybediyor?

YUSUF ZIYA

Tashih: Dünkü yazımın ikinci satırındaki (insaniyetini) kelimesi (insanını), sekizinci satırındaki (özleri) kelimesi de (tozları) olacak...

Mehmet Ali Beye: Teşekkür ederim. Anladığınız gibidir.

Y. Z.

KARILERIMIZE KOLAYLIK:

Aylık abone

Hususile vilâyetlerdeki bir çok karilerimiz gazetelerini muntazaman kendi adreslerine alabilmek için bizden bazı kolaylıklar istemektedirler. Bu aziz karilerin arzularını yerine getirmek üzere Cumhuriyet için aylık abone usulü ittihaz etmeğe karar verdik. Aylık abone bedeli yalnız

150 kuruş...

tan ibarettir ve tabiî peşin olarak gönderilmek lâzımdır.

Bu usul idarece fazla mesaiyi icap eden külfetli bir meşgale olduğu için abonelerinin inkıtaa uğramamasını istiyen karilerimizin paralarını idareye vaktinde yetişecek veçhile döndermekte devam etmeleri iktiza edecektir.

Cumhuriyet

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750	1450
Üç aylık	400	800
Bir aylık	150	Yoktur

CUMHURİYET'in edebî tefrikası: 43

Bir Tereddüdün Romanı

Peyami Safa

—Hayır. Hiç kimseye güvenme.

— Ah, bari yalan söyle.

— Çıplakları giydirelim, değil mi? Hayır!.. Doğruyu söyliyeceğim: Güvenme bana, güvenme. Sana bir vazife fikrile bağlanamam. Hislerime gelince onlara güvenilmez. Fakat dikkat et ki, gene en güvenilecek insan, bunu söyliyebilendir. Buna rağmen güvenme.

— Peki... Ne yapayım?

Ne yapsın? Karanlık bir bahçe, bir ağaç altı, bir masa, rakı, bir şey daha, kitaplarını okuduğu bir muharrir, uzakta gramofonla bir Arjantin havası, hafif yaprak hışırtılarile esen bir rüzgâr, tabak şıkırtıları ve parmaklığın arkasında bir öksürük, ilerliyen gece, karanlık bir apartımanın [illegible] dönmek mecburiyeti, kimsesizlik, İtalya'da yabancılaşmış ve uzaklaşmış bir koca, birbirini kovalıyan anlar, garsonun beyaz ceketinin hızla uzaklaşıp yakınlaşarak uçuşu, manalarını kaybeden bir sürü hatıralar, her hangi üç veya iki hareket arasındaki farkın tamamile kaybolmasını hissetmekten gelen usanç, fakat sonsuz bir iniş, iniş, zekâdan koparak hep kendi başlarına azan ve coşan ihsaslardaki anarşi ve bazen ruhta bıraktıkları ölüm boşluğu, bir haykırış gibi uçurumlardan dimdik çıkan kollar... Ne yapsın? Ne yapsın?

Cevabım gecikince ellerini mendilimden çekti. Bir kadeh daha içti. Onu kendi haline bırakıyordum. Ne cazübe kadar yükselebilen içtimaî duygusunu terbiye mi edebilir? Ona bundan sonra aile ve memleket idealleri ne gülünç görünecek! Piyes tercümesi bir ideal midir? Dediği gibi kim oynıyacak hiç? Ona kocasını bulması tavsiye edilebilir mi? (Belki bir tokat daha atar).

— Hiç sevdin mi? Diye sordum.

—Ne budalaca bir şey sordun. Benden ne beklersin?

— Anlamadım.

— Ben sever miyim, seve mez miyim?

— Kısa ve bol seversin.

— Çok uzun ve çok bol da sevebilirim. Fakat... Söyleyim mi?... Bu benim sırrımdır. Ah, ne mel'unsun sen!.. Beni söyletmek için her şeyi yaptın. Çok tatlı bir sansasyen bütün sinirlerimin üstünden ince, serin bir duman gibi geçiyor. Belki beni söyletmek için o dükkâna uğradın. Peki. söyliyeceğim. Ben çok uzun ve çok bol sevebilirim. Fakat, benim bütün ümitümit bırakan adamı sevebilirim, anladın mı?

— Cesaretini beğendim. Bu itiraf büyük bir cesarettir.

— İstifade edecek misin bundan?

— Biliyorum, bilmiyorum. Aramızdaki münasebeti kendi seyrine bırakıyorum. Bu geceden sonra birbirimizi göreceğimizi kim temin eder?

— Sen bunu da yapar mısın? Yaparsın değil mi?

— Ben yapmam, hayat yapar.

Hayat. Birdenbire durdu. İki elinin de ihtilâç halinde bulunan parmakları dondu ve beyaz çengeller halinde asılı kaldı. Bir omzunu hafifçe okşadım. Başı ağır ağır öne doğru düşüyor, fakat parmakları açılıyor, kımıldamağa başlıyor, nefesleri derinleşen göğsünde müphem hareketler beliriyordu.

İsmini mırıldandım. Ses çıkarmadan ağlamağa başladı. Bu kadar çok ağlıyan bir kadın görmemiştim. Haykendini ne çabuk topluyor. Hemen silkindi.

— Biraz daha, dedi.

Verdim. Başını omzuma koydu ve kendi kendine söyler gibi söyledi:

—Seni icat ettim ben, Kimsin? Nasıl şeysin, biliyor muyum? Ne ehemmiyeti var? Her şeyi ben yaratmalıyım. Bütün hayatım böyle geçti. Hayatımı ben yarattım. Ne ahmaktır bu kadınlar! İsterler ki erkek onlara gitsin, onları bulsun, onlara şekil versin. Hep o sıcak balmumudurlar. Hep erkeğin başparmağı altında bin şekle girerler. İrade ilk teşebbüs edende değil midir? İlk istiyen galiptir. Seni ben yarattım. Bakalım senin sesin benim içimdeki ses mi? Ay... Dimağımda bir donukluk var. Nedir bu? Dilimin üstü öyle soğuk ki. Biraz daha içeyim.

— Dur, vereyim.

— Aman dilin üstünde bu yakıcı ıslaklık şimdi ne güzel. Sen benim kuklamsın. Değil mi öyle? İlk istiyen

— Hım.

— Hım. Nedir o öyle? Cevap ver. Peki sus. Ben söyliyeceğim. Aman neler söylemek istiyorum bilsen. Fakat hiç bir şey de hatırlamıyorum. Canım müzik istiyor. Çıkalım buradan. Fakat öyle bir yere gidelim ki hem müzik dinliyelim, hem de bizi kimse görmesin. Kabil mi?

Düşündüm:

— Kalkalım, dedim.

Oradan çıktık. Tekrar Beyoğlu'na döndük. Onu bir karanlık sokakta beklettim ve bir küçük bara gittim, Kafkas'lı sahibini çağırdım:

— Bana arka odayı açacaksın, fakat yanımda bir kadın var, hiç kimse görmeden oraya girip çıkabilmesi lâzım.

— Arka kapıyı açtırayım.

— Kabil mi? Ben de onu düşündüm.

— Senin için ne kabil değil? Burasını yık de, yıkayım.

Hikâye

Açlık sofuluğu bozdurur

İhtiyar dostumun mizaç barometresi, takkesi idi: Takkeyi enseye yıktı mı: Gayet lâtif hava!.. Biraz tepeye doğru çekti mi: Lâtif hava!.. Kulaklar hizasında tamamile kafaya geçirdi mi: Müthavvil!.. Takke, alnı örttü mü: Baran yahut rüzgâr!.. Kaşlar üzerine düştü mü: Barani şedit!..

Eğer başını bir duvar yastığına dayamış, takkesi elinde yorgun ve durgunsa: Yabis!.. Fakat kaşlar çatık, gözler dönük, takke tepesinden fırlamışsa: Fırtına!..

Bazan öyle fırtınaya tutulur ki sokakta, vapurda, tramvayda, fötr şapka alnından bile fırlayıverir.

Onu görmiyeli bir seneden fazla oluyordu. En son ziyaretimde, halinden ürkmüştüm doğrusu... Manzara şu; siz de ürkmeyin bakayım?

Beyaz pike entarisinin düğmeleri çözülmüş, göğüs bağır açık, gözler evinden uğramış, kaşlar çatık oynar oynar, sol elila sivri beyaz sakalini tutup sustuğu zaman bile tirtir titriyen dudakları lâhavle okuyor. Hele ağzini açinca durmaym karşisinda: Kıvılcım yemiş, ateş püskürüyor; takkeyi avcunda sıkıyor, köşe minderinin kenarına küt küt vuruyor:

— Bunlar beni, şu ihtiyar halimde ya mecnun, ya katil edecekler! Hangi birile uğraşayim? Hangi birine dert anlatayim? Ettikleri münasebetsizliklerin hangi birini sayayim? Hepsi bir türlü efendim, en büyüğünden en küçüğüne kadar, hepsi bir türlü efendim... Biri meram anlamıyor... Vallahilâzim biri, bir teki meram anlamıyor ve bir sahibi hayır çıkıp ta; bana: Efendi, halin nedir? Nicedir? Diye sormuyor!.. Bırak, sormadıkları daha iyi ya... İnsan, bir daha asabiyete kapılıyor!

Ben, savuşmak üzere idim, nasılsa o hiddet arası beni görmüştü, takkeyi sallıyarak çağırdı:

— Gel hazret... Otur, kusura bakma..

İçimden: «Eyvah! dedim. Takke sallanıyor, demek ki pupa yelken fırtınadayız!»

Karşı köşedeki erkân minderine de ben kuruldum:

— Efendi hazretleri, sizi pek fazla hiddetlendirmişler görüyorum...

Takkeyi avucunda sıkti, buruşturdu, yumruğunu dizine vurdu:

— Havasını kaybettim. Beni çileden çikardılar. Daha kahvemi içmeden...

Durdu, yutkundu, etrafına bakındı; ne olsa eski Babıali terbiyesi görmüş çelebi, nazik, zarif adam! Mahçup mahçup gülümsedi:

— Sen de kahve içmedin değil mi? Bugün kusura bakma... Şimdi beraber içeriz...

— Aman efendi hazretleri yabancı mıyım?

— Yabancı olmadığın için, daha ayıp ya... Sorma hazret... Bu çocuklarla başım dertte... Pakize, maşallah geldi, yetişti, Eskiden o yaşta kızları köşeye oturturlardı. Tam gelinlik çağında... Yemekten sonra kahvemi içeyim, kayfûlemi kestireyim, diyordum. Pakize, geldi, amma ne kıyafette! Kollar, bovun çırçıplak. Etek diz kapaklarda... Bu ne hal! Dedim. Nesi var, büyük baba? demez mi? Kan beynime sıçradı... Git gözüm görmesin, çıkar üstünden bu maskara şeyi! Dedim. Bir ağlama, tutturmaz mi?.. Nedir efendim o çıplak bacaklar... Sokakta görüyorum da kanım donuyor, bütün vücudüm buz kesiliyor. Başkalarında takbih ettiğim bir şeyi kendi evimde, ailemde nasıl hoş görebilirim...

Sayıyor, döküyor, burnundan soluyarak anlatıyor, anlatıyor, anlatıyordu.

*

Geçenlerde yolum düşmüştü, ihtiyar dostumun köşküne uğramadan geçemedim. Efendi hazretleri, bahçe üzerindeki odada, beyaz keten takkesini enseye yıkmış, açık kahve rengi haydarisini omuzlarına atmış, kehrüba uçlu uzun yasemin ağızlığa geçirdiği cıgarayı, sanki her nefesinden bir hayat eksiri alıyormuş gibi sönük gözlerini süzerek baygın baygın çekiştiriyordu.

İçimden: Oh! dedim. Gayet lâtif havadayız!

İhtiyar dostum, yari açık kirpikleri arasından beni görmüştü:

— Buyursunlar. Dargınım... Bu kadar da vefasızlık olur mu?

— Af buyurunuz, kusurum çok.

Doğruldu, el vurdu, hizmetçiye kahve ismarladı:

— İki az şekerli...

Kahveyi torunu getirmişti. Genç kıza baktım, kollar çıplak, ayaklar da çorapsızdı. Biraz sonra büyük torun girdi, o da ayni kıyafette idi.

Bir ara yalnız kalmıştık. Efendi hazretlerine manalı manalı göz kırptım. O da derhal anlamıştı; iğildi, sesini yavaşlatti:

— Bu, çok iyi moda... Masrafsız oluyor, hazret... İpekli idi, muslindi, ketendi, pamuktu, iplikti, çorap masrafı yok... Esvap modaları da öyle kumaştan hayli tasarruf ediliyor... Modanin böylesine can kurban efendim, muhtasar, müfit... Anlatabiliyor muyum? Muhtasar, müfit!

Benim yutkunduğumu farketmişti, sesini bütün bütün alçalttı:

— Hazret fazla eşeleme...

Elini ağzına siper etti:

— Sus işte... Açlık sofuluğu bozdurur!

MAHMUT YESARİ

Yunanistan ihtilâl arefesinde mi?

(Birinci sahifeden mabatt)

zateler, bu hareketin, intihabattan evvel tezahürüne, zabitlerin ekseriyetle taraftar olduklarini teyit etmektedirler.

Bu gazetelere göre ihtilâl hareketi:

«En nihayet gelecek hafta içinde tezahür ve tahakkuk edecekmiş.»

Ancak, görünüşe göre bu haber, teeyyüt etmiyor. Bilâkis, filî hizmette bulunan zabitlerin ekserisi, mahza M. Venizelos'a hürmeten, bugünkü kabineyi bir ihtilâl ile devirmek istemiyorlar. Maamafih, M. Venizelos'un Liberal fırkası diğer cumhuriyetçi fırkaların müzaheretine nail olsun olmasin şayet intihabattan sonra iktidar mevkiinde kalamiyacak ve avam fırkası memleketi krallığa sürükliyecek olursa askerî cemiyet diktatörlüğü ilân eylemekle iktifa edecektir.

Müntehiplerin temayülleri:

Her ne kadar müntehiplerin ekserisinin, lâakal üçte ikisi cumhuriyetçi olduğunu biliyorsak ta, intihabatta tatbik edilecek nisbî usul ile avam fırkasinin gelecek intihabatta nisbî bir ekseriyet kazanması ihtimalini de kabul ediyoruz. Avam fırkası, simdiden nisbî bir ekseriyet kazanacağini muhakkak addederek kendisine mensup gazetelerde şiddetli ve yakıcı bir dil kullanmaktadır. Ezcümle, bu fırkanın Atina namzedi M. Evstathiu, müdür ve sahibi bulunduğu Helliniki gazetesinde su ateşin ve ihtilâlci satırları yazmaktadir:

«Avam fırkası, intihabat muzafferiyetinin ferdasinda, meclise gelecek yüz kirk meb'usu ile ve elinde intikam baltasi bulunduğu halde menfur Venizelos'çu kafaları yerlere yuvarlıyacaktir. Avam fırkası, hazineden, maliyeden aşırılmak suretile kurulmuş servetleri müsadere edecektir.» . . .

Ayni gazete biraz ileride diyor ki:

«Avam fırkası, tacdarlı bir cumhuriyet rejimini iade etmek şerefini gayei emel idinmiştir.»

Avam fırkası krallık tabirini kullanmıyarak, güya daha hafif zannettiği «taclı bir cumhuriyet» sözlerini ortaya atiyor.

Yunan milletine hitaben neşrolunan beyannameye M. Çaldaris ile birlikte imza vazeden diğer fırka reisleri Kafandaris ve Papanastasiyu üzerinde bu neşriyatın müessir olmaması mümkün değildir.

Venizelos'un beyannamesi:

M. Venizelos, metbuatta neşrettiği beyannamede hulâsatan diyor ki:

«Krallık taraftarları ile onların, hükûmeti tebdil etmiyeceklerini tekeffül eden diğer iki fırka, beni siyasî rejim yarasını açık tutmakla itham ediyorlar.

Bu yarayı açık tutan şey avam fırkasının rejim hakkındaki iddiasını geri almaması ve yeni bir plebisit kabul etmemekte olması keyfiyetidir.

Tek bir fırkanın muzafferiyeti ihtimalini bertaraf eden nisbî intihabat usulünün tatbikından sonra iki cumhuriyet fırkası maalesef eski husumetlerinde ısrar etmişlerdir. Bu iki fırka Pire'de belediye intihabatında Liberal fırkasinin en halis bir Cumhuriyetçi olan namzedi Amiral Miaulis'e karşı avam fırkasinin krallık taraftarı namzedine rey vermişlerdir. Bu hal, Liberal fırkası reisine karşı beslediklerî: Hırs ve adavetin, Cumhuriyete karşı olan merbutiyet ve sadakatlerinden daha kuvvetli olduğunu göstermektedir.

Bu iki cumhuriyetçi fırka reisinin vaziyeti, Cumhuriyetçi zabitlerin endişesini arttirmiştir. Geçen mayista M. Papanastasiyu iktidar mevkiine çıkması üzerine bu zabitler kimildamağa başlamiş ve askerî bir cemiyet teşkil eylemişlerdir.

Bu askerî cemiyetin hedefi meşru olmakla beraber böyle bir teşekkülün vücudü bir gayri tabiilik demektir. Bu teşekkül, askerî disiplinin kat'î manasile tevafuk edemez.

Muhalefet, bu gatyritabiiliğin mes'uliyetini bizim üzerimize atmak istiyor. Halbuki, biz, dört sene müddetle orduyu sırf askerî vazifesinde muhafaza ettik. Bu gayritabiilik, avam fırkasının hatası yüzünden sürüncemede kalan siyasî rejim mes'elesinin halledilmemesinden ileri gelmektedir.

On senelik mütareke:

Bu gayritabiî vaziyetten nasıl kurtulabilinir? Bunun için iki çare vardır. Bunun için, iki yol vardır: Muhalefetin gösterdiği yol ve hükûmetin işaret ettiği yol..

Muhalefet, bu gayritabiiliğin ortadan kalkması hükûmetin, rejimin tehlikede olmadığını tasdik etmesine mütevakkıf olduğunu iddia ediyor. Muhalefet istiyor ki, ben de, diğer iki cumhuriyetçi fırka gibi, avam fırkasının [illegible]

Büyük bir yalana müstenit olacak böyle bir kefalette bulunamıyacağım âşikârdır. Böyle bir şey yapacak olursam, Cumhuriyet âlemi bana karşi beslediği emniyeti de kaybeder. Bu takdirde askerî cemiyetin müdahalesi içtinabı imkânsız bir hakikat olur.

İşte, en makul olarak yapılacak şey benim serdettiğim tekliftir:

Rejim mes'elesinde, fırkalar arasinda on senelik bir mütareke akti.. Bu mütarekeyi bütün avam fırkası kabul etmelidir, yalnız reisi değil..

Eminim ki, bu teklifim kabul edilecek olursa askerî cemiyet derhal dağılır, çünkü bu cemiyetin maddî ve şahsî hiç bir emeli yoktur.

Binaenaleyh, avam fırkası, arzu ettiği takdirde 48 saatte, memlekette sükûnu iade edecek kararları ittihaz edebilir.»

İşte M. Venizelos'un beyanatı bundan ibarettir. Acaba, iki cumhuriyetçi fırka reisleri ile avam fırkası reisi M. Çaldaris cevap verecekler mi?.. Bunu yarın anlıyacağız. M. Venizelos'un teklifi mantıkî olduğu kadar mutedil ve müsama[illegible]

POLİSTE

Bir günde Üç cinayet!

İki kişi öldü, biri de ölmek üzere...

Dün sabah Tahtakale'de İsmail'in kahvesinde yatıp kalkmakta olan Zafronbolu'lu Mehmet Emin, gene Zafronbolu'lu İzzet tarafından kama ile öldürülmüştür. İzzet Topane'de Karabaş mahallesinde oturmakta ve simitçilik yapmaktadır. Katil yakalanmış ve hemşerisini bir alacak ve namus mes'elesi yüzünden öldürdüğünü söylemiştir.

Kanlı düğün..

Yenibahçe'de, bir düğün evinde de cinayet olmuştur. Evlenen bahçıvan Abdurrahman'ın davetlileri arasında bulunan Arnavut Ramazan'la Bakırköy'lü bahçıvan Arnavut Karanfil bir hayli içtikten sonra kavgaya başlamışlardır. Kavga kızışmış, Karanfil'in yanaşması Hüdai de işe karışmış ve bir aralık tabancasını çekerek Ramazan'a üç el ateş etmiştir. Kalbinden ve yüzünden vurulan Ramazan derhal ölmüştür.

Cinayetten sonra Karanfil'le yanaşması kaçmışlarsa da dün sabah Eyüp'te bir bostanda yakalanmışlardır.

Samatya'daki cinayet

Samatya'da iki bakkal arasında da bir cinayet olmuştur :

Bakkal Ahmet'le komşusu bakkal İbrahim alışveriş işlerindeki rekabet yüzünden tekrar kavgaya tutuşmuşlardir. Kavgaya bakkal İbrahim'in oğlu Mustafa da karışmıştır. Baba oğul Ahmed'i evvelâ dövmüşlerdir. Mustafa bu dayakla da hiddetini yenememiş ve eline geçirdiği balta ile Ahmed'in üzerine hücum etmiş, adamcağızı başının dört yerinden tehlikeli surette yaralamıştır. Mecruh ifade veremiyecek bir halde hastaneye kaldırılmış, carihler de yakalanmıştır.

Bir çocuğun ayağı kesildi

Beşiktaş - Fatih arasında işliyen vatman Halid'in idaresindeki tramvay köprü üzerinde 13 yaşlarında Ali isminde bir çocuğa çarparak zavallinin sol ayağını kesmiştir. Kasımpaşa'da Hacıhüsrev mahallesinde mukim Suat Hanımın oğlu olduğu anlaşılan Ali Gülhane hastanesine kaldırılmıştır.

Hergün 15 dakikanızı Veremez misiniz?

On beş dakika, her gün israf ettiğimiz saatlere nisbetle ne kıymetini bilirseniz, bunun sidir? Fakat on beş dakikanın zin için, büyük bir ehemmiyeti olduğunu anlamakta gecikmezsiniz.

Her gün on beş dakikanizi muntazaman ve devamlı bir surette ayni maksat için sarfettiğinizi düşününüz. Bu muntazam ve mütemadi sây önünde boyun iğmiyecek bir müşkül tasavvur edilebilir mi?

Hayat ansiklopedisi'nin çikan cüzlerini yatağınizin yanına koyunuz. Her akşam yatmadan evvel ve yahut sabah kalkınca, on beş dakika Ansiklopedi okuyunuz. Bunu bir itiyat haline getirmeğe çalişiniz. On beş gün içinde bir cüzü bitirebilirsiniz. Bu suretle her cüz çıktıkça evvelki cüzü okumuş olursunuz. Ansiklopedi bittiği zaman siz de bütün Ansiklopediyi tamamlamiş ve bir Darülfünun mezunundan fazla malûmat sahibi olmuş olursunuz.

İktisat:

5,5 kuruş fiat az geliyor

Konya'da müstahsiller şimdiki fiatın masrafı kapatmadığını söylüyorlar

Ziraat Bankasının muhtelif alım merkezlerinde buğday mubayaatına filen geçmiş olduğunu kaydetmiştik. Konya ve Akşehir'den alınan haberler bu merkezde mubayaatın bir hayli hararetlendiğini gösteriyor. Mevsim icabı olarak buğday fiatları umumiyetle düşmüştür. Mahsulünü bugünlerde elden çıkarıp borçlarını kapatmak ıztırarında bulunanlar derhal bankaya müracaat ediyorlar. Filhakika müstahsil malini bankaya teslim eder etmez kolaylıkla parasını almaktadır. Köylüye kolaylık olmak maksadile Konya'da banka gişesi geç vakte kadar açık bulundurulmaktadır. Ziraat Bankası mubayaa teşkilâtı için hariçten memur almamış, kendi memurlarından bir kısmını bu işle tavzif etmiştir. Banka Konya'da köylüye bir kolaylık olmak üzere buğday depolarını, buğday pazarında tesis etmiştir.

Köylü bu teşkilâttan memnun olmakla beraber, buğdaya konulan fiatın istihsal masraflarına ancak tekabül ettiği görülmektedir. Hatta istihsal sahasındaki su parasından dolayı isihsal masrafını bile çok defa koruyamamaktadır. Bu sebeple alım fiatını yükseltilmesi, müstahsilin ve binnetice de memleketin umumî menfaatleri hesabına zarurî addedilmektedir.

Konya'da intişar eden Yeni Anadolu refikimiz, bu münasebetle, salâhiyettar zevatın mütaleasına istinaden şu satırları yazmaktadır:

«Buğdayın fiatı yedi buçuk, hatta sekiz kuruşa iblâğ edilecek olursa, köylüye kâr bırakacaktır. Bu takdirde köylü gelecek sene tohumunu kolaylıkla tedarik edebilecek, bundan başka gerek devlet, gerek bankaya borçlarını kolaylıkla ödemek imkânını kazanacaktır. Bu itibarla buğday fiatının yükseltilmesile hem memleket iktisadiyatı, hem de cumhuriyet hazinesi büyük faydalar görecektir. Bunu ehemmiyetle kaydetmek lâzımdır.

Kanunda fiatin tesbiti işi Heyeti Vekilenin takdirine terkedilmiş olduğu için bu haklı temenninin is'af ve kabulü çok mümkündür. Muhterem hükûmetimizin müstahsilin bu haklı ve müfit temennisini ciddiyet ve ehemmiyetle derpiş edeceğini kuvvetle ümit ediyoruz.»

Ziraat Vekili Ankara borsasında

Ziraat Bankası, Ankara'da da buğday mubayaatına devam etmektedir. Ziraat Vekili Muhlis Bey geçen çarşamba günü Ankara zahire borsasında buğday satışlarında hazır bulunmuş ve gelen köylülerle temas etmiştir.

Vekil Bey mubayaa işlerinin sevk ve idaresinde gösterilen dikkatten çok memnun kalmış ve memurlara vazifelerini iyi ifa hususunda gösterdikleri samimî alâkadan dolayı teşekkür etmiştir.

Yerköy mubayaatı ne vaziyette?

Yozgat gazetesi Ziraat Bankasının Yerköy istasyonunda mubayaata başlaması münasebetile şu satırları yazmaktadır:

«Banka aldığı buğdayların okkasına beş kuruş vermekte ve bu fiattan analiz farkını yüzde itibarile düşmektedir. Bu hesaba nazaran malı temiz olanlar beş buçuğa mahlût, yani çavdarlı ve topraklı olanlar da mahsüllerini 4 kuruşa kadar satmaktadırlar. Banka aldığı ve alacağı bu buğdayları şimdilik istasyonda depo edecektir. Köylü henüz külliyetli miktarda mahsul arzetmemektedir.»

Pamuk piyasası

Adana'da fiatlar günden güne yükseliyor

Cihan pamuk fiatlarının müsait bir istikamette inkişaf etmekte olduğunu kaydetmiştik. Böceklerin tahribatı, bu seneki mahsulün binnisbe azlığı ve Nevyork borsasında artan faaliyet bu inkişafın başlıca sebeplerindendi. Bu inkişaf piyasamızda da tesirlerini göstermiştir. Adana'dan alınan haberler pamuk fiatının günden güne yükselmekte olduğunu göstermektedir. Adana'da ilk pamuk mahsulü geçenlerde piyasada batmanı 180 kuruştan satıldığı halde, bugünlerde fiat 220 kuruşa kadar yükselmiştir.

Adana civarında da pamuk mahsulü bu sene azdır. Tahminlere nazaran mahsul geçen sene rekoltesinin ancak dörtte biri kadardır.

Adana'da susam fiatlarında da tereffü görülmektedir. Susam 18 kuruştan 24 e çıkmıştır.

Konya'da et fiatları

Konya'da sıcaklar et fiatlarına pek fazla tesir etmiştir. Koyun eti otuza satılmaktadır. Bir takım ciğer on, kelle yedi buçuk kuruştur.

Türk - Yunan hududunda bir pazar kuruldu

Trakya'da Çörekköy civarında Türk - Yunan hududu üzerinde kurulu olan pazar çok kalabalık olmakta, burada hayvan ve eşya üzerine alışveriş yapılmaktadır.

Bu ayın sonunda Saray - Balçık panayırı da açılacak ve bir hafta devam edecektir. Babaeski panayırı ağustosun 12 sinden 17 sine kadar devam etmiştir.

Fındıkpınarı köyleri

Mersin'in yaylası olan Fındıkpınarında hava güzel, su bol iken oradaki köyün perişan ve pek iptidaî evlerden mürekkep bulunduğundan Mersin Vilâyeti bu köyün mamur bir sayfiye haline getirilmesine teşebbüs etmiştir. Vilâyetten verilen bir emir üzerine köyün plânı yapılacağı gibi imar teşebbüsünde bulunan köylülere de hükûmet yardım edecektir.

Nişanlısının yatağını düzeltirken...

Mersin'de Cebel köyü civarında Kurudere'de Nazmiye isminde bir hanım, nişanlısının evinde, nişanlısının yatağını düzeltirken tabanca ile vurulmuştur. Nazmiye Hanmın yastığın altında bulunan tabancayı görmiyerek yere düşürdüğü ve tabancanın patlamasile yaralandığı anlaşılmıştır.

Meyva ağaçları

Üç haşarat mütehassısı Bursa'ya gönderildi

Bursa 26 (Hususî) — Ziraat Vekâleti meyva ve zeytinlerimize arız olan haşaratın tetkiki için şehrimize biri Türk ikisi Alman olmak üzere üç mütehassıs göndermiştir. Bu mütehassıslar bilhassa; pek meşhur olan Bursa meyvacılığının ıslahı için esaslı etütler yapmışlardır. Haşarat mütehassısı Dr. Mithat Ali Beyle birlikte seyahat eden Ankara yüksek ziraat enstitüsü mütehassıslarından Dr. Fekstein ile nebatat mütehassısı Dr. Katte dün buradaki işleri bitirerek Ayvalık ve Edremit zeytin mıntakasında tetkikat yapmak üzere hareket etmişlerdir. Oradan da İzmir'e giderek incirlerimize arız olan haşaratı tetkik ederek raporlarını vereceklerdir. Mütehassısların Bursa meyvacılığı hakkındaki fikirlerini sordum. Dediler ki:

«— Bursa'daki meyva ağaçları birer orman vaziyetinde bırakılmıştır. Bu şekil asla doğru değildir. Ağaçların arası genişçe olmalı ve toprağa güneşin ziyası kolayca nüfuz edebilmelidir. Halbuki ağaçların sık bir şekilde bulunması müstahsil aleyhinedir. Burada 12 türlü şeftali yetişiyormuş. Şeftalinin bu kadar mütenevvi oluşuna ve bu kıymetli mahsulün bu derece ucuzluğuna Alman arkadaşlarım hayret ediyorlar. Bu cinslerden en çok para edeni ıslah ve teksir edilmelidir ki mahsul kıymet kazansın... Tetkikatımıza nazaran Bursa meyvalarının yüzde yetmiş beşi yere dökülüyor. Bu da haşaratın ağaçlarda faal bulunduğunu gösteriyor. Mücadeleyi yalnız hükûmetin yapmasına bırakmak doğru değildir. Bunu müstahsil ve köylü her zaman kendisi yapmalıdır ki netice müessir ve devamlı olsun. Almanya'da mücadele böyle yapılmaktadır.»

MUSA

İzmir'de komünist beyannameleri

İzmir 24 — Şehrimizde el yazısile komünist beyannameleri doldurarak dağıttığı iddia olunan Ali Galip isminde birisi tevkif olunmuştur. Beyannamelerin altında «İzmir komünist fırkası» damgası bulunduğu söylenilmektedir.

Dr. Semiramis Ekrem H.
Çocuk hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Mektep sokak
Telefon B. O. 2496

RADYO

Bu akşamki program

ANKARA:
12,30 plâk neşriyatı (13,30 a kadar) - 18 stüdyo orkestrası - 19 alaturka saz - 20 dans musikisi (20,40 a kadar).

İSTANBUL:
18 gramofon - 19,30 Hafız Ahmet heyeti - 20,30 yirmi yedi ağustos harekâtı tafsilâtı - 21 tekrar Hafız Ahmet heyeti - 22 orkestra: 1 - *Csokonay ouverture*, 2 - *Alles da*, 3 - *Ungarisehe Tänze*.

BERLİN:
16,05 gramofon - 17,25 musahabe - 17,45 sıhhi musahabe - 18,10 konser: *Pireziosa (Weber) ; Loheugriu (Wagner), Le cheva - lier à la rose (Strauss); Légende M.* 4 *(Dvorak)* ve saire - 20,05 haftanın hikâyesi - 21,20 ballatlar ve şarkılar - 21,55 on dakika spor - 22,05 kabare - 24,05 havadisler ve dans musikisi.

VİYANA :
19,15 konser - 20,45 havadisler - 21,25 şarkılar: *L'enlévement au Sérail (Mozart); La flûte enchanteé (Mozart); Les vêpres Siciliennes (Verdi) ;bal masqué (Verdi) ; Ariane de Nakos (Strauss)* ve sair - 22,05 Berlin'den - 24,05 havadisler - 24,25 dans musikisi.

BUDAPEŞTE :
22,05 orkestra konseri: *Guillaume tell (Rossini); Petite suite (Debussy); Mignon (Thomas); Le chevalier à la rose (Strauss); Rienzi (Wagner)* ve saire.. - 23,20 tsigan musikisi (bir lokantadan naklen).

BÜKREŞ:
20,05 havadisler - 20,15 orkestra - 21,05 konferans - 21,45 gramofon - 22,05 salon musikisi - 22,35 neş'eli program - 22,50 Romen havaları - 23,50 havadisler.

ROMA:
19,35 orkestra ve şarkı konseri: *Madme Butterfly (Puccini); Schéhérazade (Korsakof) ; La force du destin (Verdi) ; Cavalleria Rusticana (Mascagin)* - 22,50 *Les Vêpres Siciliens (Verdi)*.

BELGRAT :
20,55 şarkı konseri - 22,05 askeri orkestra - 23,35 havadisler ve dansing.

VARŞOVA :
19,05 hafif musiki: *Sérénade espagnole (Bizet); Dause orientale (Lubomrski); Marie (Launer); Rapsodie horvégienne (Svendsen)* - 20,50 dans musikisi - 21,20 muhtelif - 22,05 akşam konseri - 24,10 bestekâr *Chopin'in* eserlerinden mutat konser: 1 - *fantaisie en fa mineur*, 2 - *deux valses*, 3 - *hocturne en fa diese mineur*, 4 - *fantaisie en la bémol majeur* - 24,55 dans musikisi.

*

Şundan, bundan..

Paris radyosunda: 3 eylûlde Thas (Massenet); 23 eylûlde Lohengrin (Wagner); 8 ve 30 teşrinievvelde Le chevalier à la rose (Richard Strauss) operaları temsil olunacaktır.

*

Bari istasyonu tecrübelerine başlamıştır. 269,20 m. üzerinde bulunmaktadır. Tecrübeler her akşam 19 ile 20 arasında yapılmaktadır. Resmi küşat altı eylûldedir.

*

Yapılan bir istatistiğe nazaran Hollanda'daki radyo sahiplerinin adedi 291,926 yı bulmuştur.

*

Rio de Janeiro'daki radyo kulübü her gün saat 13,35 ingilizce, fransızca, almanca, ispanyolca ve italyanca olarak havadisler vermeğe başlamıştır. Bu istasyon 1,58 m. üzerindedir.

*

Çin'de Shanghaî şehri civarında, Avrupa ve Amerika ile muhaberatta bulunmak üzere, iki radyo istasyonu tesis olunmuştur.

*

Amerika'da Nashville'de yapılmakta olan yeni istasyon ikmal edilmiştir. Bu istasyonun Pylône yüksekliği 265 metrodur. Amerika'dakilerin en yükseği olmakla beraber Avrupa'da yalnız Eyfelden alçaktır.

*

Amerika'lılar Nashville'deki, müşlerdir. Şu halde Mashirlle'deki Pylône'nun Eyfelden sonra dünyanın en yüksek pylônee'u olduğunu iddia etmişlerdi. Alman'lar buna itiraz ederek Mauen istasyonunun 880 kadem irtifaında olduğunu ileri sürmüşlerdir. Şu halde Nashville'deki pylôneu'un 878 kadem yükseklikte bulunduğuna nazaran Amerika'lılar bu işte üçüncü saffa düşmüşlerdir.

RADYOCU

EN SON SİSTEM
SESLİ VE SÖZLÜ
Makinelerle teçhiz edilmiş olan
ASRI SİNEMA
Pek yakında kapılarını açıyor.
YENİ MÜDİRİYET
Elverişli Fiatlar

Otomatik meyhane

Açıkta kalan bir inhisar memuru otomatik bir meyhane açtı

Tramvayla Eminönü'nden Taksim'e gidiyordum. Baktım Mahmut Yesari... Yanında boş bir yer de var. Hemen çöktüm.

Mahmud'un yazıları kadar konuşması da tatlıdır. Biraz şundan bundan bahsettik. Lâkırdı lâkırdıyı açtı ve muhavere içki mes'elesinde dayandı kaldı.

— İnhisarlardaki tasfiyenin en büyük faydası nedir, bilir misin?

Bu suali Mahmut'tan başkası sorsa idi binlerce defa tekrarlanmış bir mes'ele üzerinde yeniden mütalea dinlemek azabına katlanamıyacak, muhatabamı susturmanın çarelerini düşünecektim. Fakat Mahmud'un en kuru mevzuları en cazip şekillere sokmaktaki kudretini biliyordum. Sustum.

İstanbul'da ilk otomatik meyhanenin tezgâhı

— .....

— Tasfiye İstanbul'a bir müşteri kazandırdı

— .....

— Ne o, neye öyle şaşkın şaşkın yüzüme bakıyorsun? Evet tasfiye İstanbul'a bir muhteri kazandırdı, diyorum. İnanmıyor musun? On dakika boş vaktin var mı? Sana isbat edeceğim.

Galatasaray'a gelmiştik. Kolumdan sürükliyerek aşağı indirdi. Yan sokaklardan birine saptık. Üzerinde (Kamara) levhasini taşıyan küçük bir dükkâna girdik.

* * *

Müskirat İnhisarı fen memurlarından Hulûsi Bey bundan dört beş ay evvel idareden açığa çıkarılmış, işsiz kalmıştır. Fakat Hulûsi Bey müteşebbis bir adamdır. Kenarda köşede kalmış beş on parası da vardır. Bu vaziyet ile karşılaşınca kendini fazla teessüre kaptırmamış, uzun müddet düşünmeğe de lüzum görmeksizin bir kaç senedenberi kafasında yer eden bir tasavvuru mevkii tatbika koymuştur: İstanbul'da otomatik içki satış yeri açmak...

Hulûsi Bey makineden anlar. Bu itibarla, otomatik içki makinesini vücude getirmekte müşkülât çekmemiş, derhal hükûmete müracaat ederek bir ihtira beratı almıştır. Beratın alınmasini «Kamara» nın açılması takip etmiştir.

* * *

Minimini bir dükkân... İçinde ancak sekiz müşteri için yer var. Sağda ve solda kahve rengi iki büyük levha. Her levhaya dörder tane büyük rakı şişesi tesbit edilmiş, bu şişelerin altında birer manivelâ, daha altta birer musluk ve içinde rakamlar görünen ikiser delik...

Bir kadeh alarak bu şişelerden birisinin önünde yer alıyorsunuz. Manivelâyi tahrik edince musluktan kadehinize muayyen bir miktarda rakı akıyor. Yukaridaki şişede kadehinize dolan kadar rakı eksildiği gibi alttaki deliklerden birinde de (1) rakami gözüküyor. Rakı musluklarinin yaninda su muslukları ve Birinci kadehi ikinci, üçüncü, dördüncü kadehler takip ediyor. Şişedeki rakı eksiliyor ve rakam birden dörde yükseliyor. Her defasında yalnız manivelâya dokunmak kâfi.

Mezeyi geriden tezgâh başinda duran bir genç veriyor. Onun yanina gittiniz mi size ait olan yerin işgal edilmemesi için üzerinde «buyurunuz efendim» yazili madenî küçük bir levhayi tersine çeviriyorsunuz, «meşguldür efendim» yazisi meydana çikiyor.

Kâfi derecede içtiniz. Artik gideceksiniz. Numara deliğine bakiyorsunuz. Borcunuz şu kadar tutmuş, parayi tezgâha birakiyor ve dükkândan ayrilyorsunuz.

* * *

İçtiğiniz kadehlerin adedini gösteren deliğin yanında bir başka delik daha var. O da parayi alan müstahdemi kontrol için. Sabahtan gece yarısına kadar içilen kadehlerin adedini tesbit ediyor.

Hulûsi Bey bu makineye para alan bir cihaz da ilâve edecek imiş ama, bu şekil otomatik makineler Himayeietfal cemiyetinin inhisarı altında imiş...

* * *

Mahmut'la otomatik meyhaneden çikiyoruz. Yolda giderken dostum lâkirdıya gene ilk sualin bir başka şekli ile başlıyor:

— Bu ihtiraın en büyük faydasi nedir, bilir misin?

— .....

— İnsan içtiği kadehlerin adedini şaşirmiyor!

CEVAT FEHMİ

Zeytincilik Kongresi

Gemlik'teki kongre hararetli oldu

Gemlik 20 (Hususî) — Mudanya, Gemlik ve Orhangazi'li 80 zatın iştirakile içtima eden Gemlik zeytincilik kongresi çok hararetli müzakerelere sahne oldu. En mühim müzakere mevzuunu kurulacak satış kooperatifinin her kazada ayrı ayrı mı teskil olunmasi, yoksa kooperatifin Gemlik merkezinden ve bir elden idaresi mi lâzım geldiği mes'elesi teşkil etti. Bir çok münakasalardan sonra kasabamızın merkez ittihazı ve diğer yerlerde şube ve depolar tesis edilmesi sekli kabul edildi.

Simdiye kadar harice sevkedilen zeytinlerin mahalli şehbenderlerimiz tarafından iade edilen ve menşe şehadetnamelerile tuz bedelleri tüccara iade ediliyordu. Bunun teahhura ve çapraşık muamelelere sebep olduğu ileri sürüldü ve muamelede gümrük konşimentolarının esas tutulması kararlaştı. Zeytincilikte en mühim bir rakibimiz olan Yunanistan zeytin sevkiyatında nısıf tarife usulünü kabul evlediği halde bizde meselâ buradan Ankara'ya okka başına on ve Yozgad'a yirmi kurus gibi yüksek masraflar ihtiyar edilmekte olduğundan şikâyet edildi. Bu hususta İktisat Vekâleti nezdinde teşebbüsatta bulunulması kararlaştı.

Satış kooperatifinin her üç kazadan asgarî yüzer kişinin gene asgarî olarak koyacakları beşer yüz kilo zeytinle teşçili takarrür etti ve içtimaa nihayet verildi.

REŞIT SULEYMAN

Ağrıdağı Maznunları

Aleyhlerindeki şahitleri reddediyorlar

Adana ağırceza mahkemesi, son celsesinde 45 Ağrıdağı suçlusunun duruşmasına devam etmiştir. Bu celsede, maznunlar tarafından gösterilen müdafaa şahitlerinin ifadeleri okunmuştur. İfadelerin ekserisinde maznunlar hakkında ademi malûmat beyan ediliyordu. Bazı müdafaa şahitleri, maznunlardan Reşid'in köylerinde çalışmakta iken üçüncü günü ortadan kaybolduğunu, Akif'in bilfiil isyana iştirak ettiğini, maznunlardan Emin Paşa oğlu Ömer'in isyan esnasında İran'da bulunduğunu, Yasin'in şundan bundan para toplıyarak kaybolduğunu ifade etmişlerdir.

İfadeler okunduktan sonra maznunlar tarafından müddeiumumiliğe istidalar verilmiştir. Bu istidalara nazaran suçlularla, aleyhlerinde ifade vermiş olan şahitler arasında bir çok hâdiseler olmuştur. Suçluların babaları, amcaları veya kardeşleri ile bu şahitler arasında katil, kız kaçırma, arazi gasbetme ve saire gibi kavga ve baskınlar olmuştur.

Muhakemeye eylûlün ikisinde devam edilecektir.

İki doktorumuzu şehit edenler

Doktor Cemil Beyle Fatin Beyi şehit eden hunharların isyan esnasında itlâf edildikleri Erciş mahkemesinin tetkikatile anlaşılmıştır. Canilerin hüviyetleri tesbit edilememiştir.

SPOR

Yüzme şampiyonasında İstanbul birinci oldu

İzmir, Bandırma ve Kocaeli şampiyonları da pek çok alkışlandılar

Dünkü at yarışlarının tafsilâti

Türkiye birinçilik müsabakalarında büyük bir muvaffakiyet gösteren Salim Bey 1500 metre yüzerken

Dünkü müsabakaları büyük bir alâka ile takip eden seyircilerden bir grup

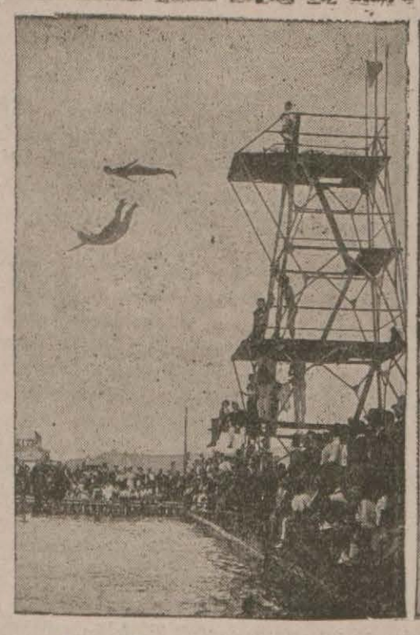

Çeriş mahiyetinde yapılan atlama müsabakalarından bir intiba

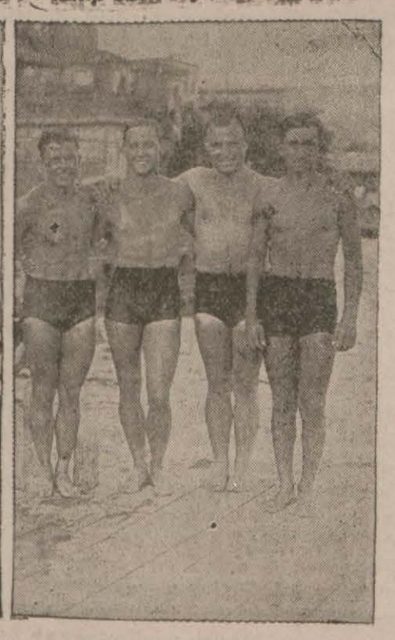

4X50 bayrak yarışında birinci gelen İstanbul takımı

Günün en heyecanlı müsabakası olan 4X50 bayrak yarışı başlarken...

Büyükdere'deki yüzme havuzunda dün, ilk defa olarak Türkiye yüzme birincilik müsabakaları yapılmıştır. Bu müsabakalara İstanbul, İzmir, Bandırma, Kocaeli mıntakalarının yüzme şampiyonları iştirak etmiştir. Denizcilik federasyonuna tâbi Giresun, Samsun, Trabzon ve Antalya mıntakaları, Türkiye birincilikleri için Denizcilik federasyonu tarafından vaki olan davete icabet etmemişler, hatta federasyonun davetine bir cevap bile vermemişlerdir.

Türkiye birincilik müsabakalarına iştirak edecek mıntaka şampiyonlarının yol masrafları ve buradaki ikametleri esnasında iaşe ve ibateleri tamamen fedarasyon tarafından temin edildiği halde, bu mıntakaların federasyonun davetine icabet etmemeleri, hatta bir cevap bile vermemeleri spor namına acınacak bir harekettir.

Dünkü müsabakalar çok güzel ve muntazam ve o nisbette heyecanlı olmuştur. Havanın çok sert esmesi, yüzme havuzunda bile ufak ufak dalgalar husule getirmesine rağmen, müsabıklar, büyük bir gayret göstermislerdir. Müsabakaların bir çoğunda İzmir ile İstanbul, Bandırma ile Kocaeli adeta başbaşa kalarak çok çetin bir imtihan geçirmişlerdir.

Neticede İstanbul puvan itibarile birinci, İzmir ikinci, Bandırma üçüncü, Kocaeli de dördüncü olmuştur. Maamafih bu mıntakalarda çok istidatlı ve istikbalde kendilerinden çok şeyler beklenen sporcular olduğu anlaşılmıştır. Bilhassa 1500 metre mukavemet yarışında Kocaeli'den İhsan Bey, İstanbul'dan Salim Beye çok ciddî bir rakip olmuş, bu uzun koşuyu, Salim'den ancak 17 saniye farkla bitirmiştir.

Müsabakaların umumî neticesi şudur:

100 metre serbest — Birinci Vangel «İstanbul», ikinci Alp «İzmir», üçüncü Şakir «Bandırma», dördüncü İhsan «Kocaeli».

100 metre sırtüstü — Birinci Garip «İstanbul», ikinci Ali Haydar «Kocaeli», üçüncü Mustafa «Bandırma», dördüncü Vasıf «İzmir».

100 metre kurbalama — Birinci Alp «İzmir», ikinci Hraç «İstanbul», üçüncü Şamil «Bandirma», dördüncü Sıtkı «Kocaeli». (Sıtkı Bey yanlış bir hareketinden dolayı diskalifye edilmiştir.)

200 metre serbest — Birinci Vangel «İstanbul», ikinci Rasim «İzmir», üçüncü Mehmet «Bandırma», dördüncü Yusuf «Kocaeli».

400 metre serbest — Birinci Salim «İstanbul», ikinci Alp «İzmir», üçüncü Ahmet «Kocaeli», dördüncü İrfan «Bandırma».

800 metre serbest — Birinci Salim «İstanbul», ikinci Rasim «İzmir», üçüncü Hüseyin «Bandırma», dördüncü Ali Haydar «Kocaeli»

4X50 bayrak yarışı — Suat, eref, Oleg, Mehti'den mürekkep İstanbul

Lütfen sahifevi çevriniz

Güzellik Kraliçeleri

Dünya Güzeli ve diğer Kraliçeler «Petit Journal» gazetesini ziyaret ettiler

Dünya Güzeli ve Güzellik Kraliçeleri gezintilerinden birinde...

Paris'te çıkan Petit Journal gazetesinden:

Dört Güzellik Kraliçesi: Türk, İspanyol, Amerikan ve Kanada güzelleri Petit Journel yazıhanelerini dün öğleden sonra lûtfen ziyaret ederek şereflendirdiler ve aydınlattılar. Bunlar arasında Türk güzeli, bütün güzelleri nefsinde cemetmiş, onların âdeta bir mümessili olmuştu.

Bu, resmî bir ziyaret değildi. Samimî bir resmi kabuldü. Bu resmi kabul, güzel ve sevimli ziyaretçilerin etrafına, gazetemiz müdiriyetine mensup zevat ile ekser yazı arkadaşlarımızın, derin bir hayranlık hissi ile toplanmalarına vesile teşkil etti.

Gazetemiz konağının etrafında toplanmış kesif kalabalık tarafından hararetle alkışlanan güler yüzlü Kraliçeler, Fransa'da pek kısa süren ikametlerinden ne kadar mütehassis ve mahfuz olduklarını anlattılar, ve muhtelif resimler çekilmesine güle güle müsade ettiler.

Kraliçeler içinde, Türk Güzeli olup Dünya Güzellik melikesi seçilen Keriman Halis Hanımın, hepsinden güzel olduğuna şüphe yoktur. Ancak Amerikan güzeli Hélenè Parke, Kanada güzeli Claire Lakner, İspanyol güzeli Térésa Daniel de müstesna güzellerdendir. İnsan, onların zarafet ve letafetini seyrü temaşa ettikçe, jürinin karar vermekte çektiği güçlüklere hak vermekten nefsini menedemiyor.

Yazı arkadaşlarımızdan biri, M. Lecoeur, Lekör, güzelleri lûtfen yazıhanemize getiren Madam Maurice de Valeffe'e heyecan ve nükte ile tazimatını arzettikten sonra Keriman Halis Hanıma hitaben demiştir ki:

«Asrî Türkiye'nin güzel genç kızlarının zarafet ve güzelliğinden doğan nüfuz ve füsunu, bütün kâinata, mânevî nikabımızın ahenktar kıvrımlarında neşrediyorsunuz.

Türk güzelinin en meşhur edip ve romancılarımızdan birine nasıl ilham kaynağı olarak en güzel ve nazik fikirleri doğurduğunu, şimdi sizi görünce daha iyi farkediyor, anlıyoruz.

Bu suretle, Türkiye şanlı bir maziye ve zarif ve lâtif bir hale nailiyet gibi muzaaf bir şeref kazanmıştır. Yaptığınız uzun seyahatte, her tarafta bihakkın yerine maruf bir takdir ve hayranlık vergisi topladınız.»

Canada güzeli, siması kadar saf bir Fransız'ca ile ve bir iki zarif sözle cevap verdi.

Bunun üzerine genç güzellik haşmetlileri, kolları kırmızı gül buketlerile çiçeklenmiş olduğu halde yazıhanemizden ayrıldılar ve arkalarında gençliğin ve inkâr kabul etmez güzelliklerinin zarif izini bıraktılar.

Dün sabah, Güzellik Kraliçelerine ikamet ettikleri otelde iadei ziyarete gittik

Misafirleri karşılıyan yaldızlı üniformalı kapıcıya sorduk:

— Dünya Güzeli burada mıdır?

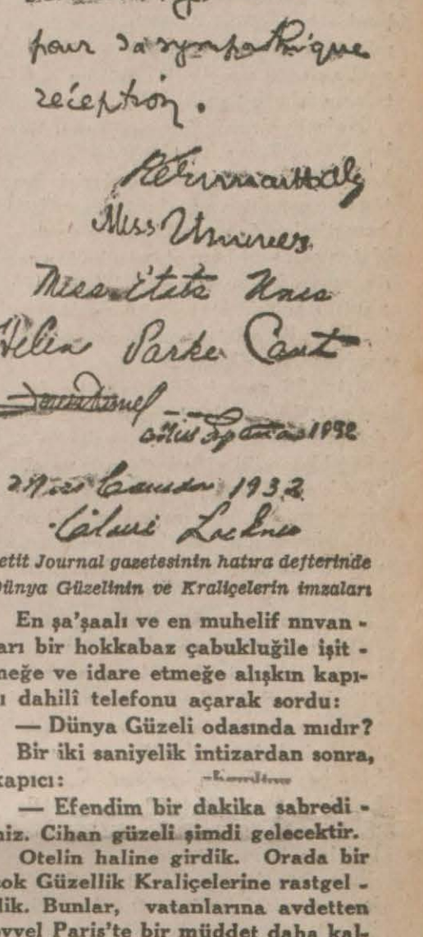

Petit Journal gazetesinin hatıra defterinde Dünya Güzelinin ve Kraliçelerin imzaları

En şa'şaalı ve en muhelif nnvanları bir hokkabaz çabukluğile işitmeğe ve idare etmeğe alışkın kapıcı dahili telefonu açarak sordu:

— Dünya Güzeli odasında mıdır?

Bir iki saniyelik intizardan sonra, kapıcı:

— Efendim bir dakika sabredinizi. Cihan güzeli şimdi gelecektir.

Otelin haline girdik. Orada bir çok Güzellik Kraliçelerine rastgeldik. Bunlar, vatanlarına avdetten evvel Paris'te bir müddet daha kalmak istediler. Güzeller, roptan, tuvaletten, dantelden bahsediyorlar. Şu güzel, Şili Kraliçesidir, esmer, diri ve güler yüzlü bir genç kız. Mis Peru daha ağır başlıdır. Kusursuz Fransızca söylüyor. Bana doğru gelen Arjanin güzeli mat tenli, kalın saçları örülmüş, şa'şaalı bir genç kızdır.

Muharrir diğer güzelleri de tasvir ettikten sonra diyor ki:

«Nihayet, Dünya Güzeli babasının ve güzellik müsabakaları müretibi M. Valeffe'in refakatinde olduğu halde dairesinden inerek bize doğru geldi. Keriman Halis Hanıma tazimatımı arzettim. Saman beyazı geniş ve siyah bir kadife kurdelâ ile süslenmiş bir kapelin çehrenin çok saf beyziliğini tebarüz ettiriyor. Bu beyzî çehreyi, saçların muntazam ve esmer zülüfleri çerçeveliyor. Dünya Güzeli tepeden tırnağa kadar mütebessimdir. Yazık ki, Fransızca konuşamuyor. Tercümanlığı babası yaptı. Keriman H., evvelce görmediği Paris şehrini ziyaret etmekle bahtiyar olduğunu söyledi. Fakat cihan güzelinin tahmil ettiği vazifeler çok yorucudur. Keriman H. hayli yorulmuştur. Spada yanlış kurulan bir projektör, cihan güzelinin gözlerini biraz yakmıştır. Keriman H. sinema ve sair gibi bir mesleğe sülûk etmiyecektir.

İki otokar otel kapısında bekliyor. Anlaşılan güzeller Paris'te gezineceklerdir. Keriman Halis Hanımdan müsaade alarak ayrıldım.»

6 saatte 6 haftalık iş!

26 ağustosta vaziyetin inkişafı

(Birinci sahifeden mabait)

ziyetini de şöyle anlatmıştır:]

Hâdiseyi takip edebilmek için, evvelâ, 26 ağustostaki vaziyeti kısaca bir daha gözümüzün önüne alalım:

Düşmanın üç fırkalı bir kolordusu Bursa şimalinde ve Eskişehir şarkındaki siperlerinde idi. Biz düşmanın bu kuvvetleri karşısında yalnız oyalayıcı zayıf kuvvetlerimizi bırakmıştık. Bir kolordusu Eskişehir'le Afyon arasında vasat bir mıntakada ihtiyat olarak bulunuyordu. Üç fırkalı bir kolordusu da Afyon şark ve cenubunda bizim asıl taarruz edeceğimiz mıntakada idi.

Buradan (Aydın) a kadar da (Menderes) boyunca uzanmış ve yayılmış takriben iki fırka kadar piyade ve bir fırka kadar süvariden ibaret kuvveti vardı.

Taarruzun merkezi sıkleti

Türk ordusunun taarruzunun merkezi sıkletini teşkil eden mıntaka (Afyon) un hemen yakınında cenup ve cenubu garbisindeki tepeler idi ki, bunlar bu taarruzda bilhassa ehemmiyeti haiz olan noktalardı. Şarktan garbe doğru sırasile bu mühim noktaların isimleri şunlardır:

Kalecik sivrisi, Erkmen Tepe, Belen Tepe, Tınas Tepe Kılınç Aralanbeli, Çekil Tepe, Toklu sivrisi. Bu tepeler cenuba ve bizim taarruz istikametimize doğru çok hâkim ve tabiaten çok muhkem olduğu kadar arada geçen bir sene zarfında düşman yaptığı tahkimat telörğü ve lâğımı tertibatı ile adeta zaptı çok müşkül vaziyete getirilmişti.

İşte, 26 gecesi düşmanın üç fırka ile tuttuğu ve isimlerini sırasile saydığım bu müstahkem mevzilerin önüne biz on iki piyade fırkası ve ellisi büyük çaplı olmak üzere iki yüz top biriktirmiştik. Ayrıca bu mevziin gediklerinden gece görünmeden düşman gerilerine geçmek üzere bir süvari kolordusu da hazırlamıştır.

Düşman mecusilerinin resaneti

Düşman, bu mıntakadaki mevzilerini o kadar iyi hazırlamış ve zaptedilmiyeceğine o kadar inanmıştı ki, taarruzumuzdan evvel buraları teftiş etmiş bulunan İngiliz erkânı harbiye heyeti verdiği raporda «Türk'ler burasını altı haftada düşürebilirlerse altı günde düşürdüklerini iddia edebilirler» hükmünü vermişti. Türk ordusu, işte bu derece kuvvetli olan bu mevzileri hatta altı günde değil, ilk altı saatte, kısmen düşürmüştür ve iki gün içinde, Afyon şehri de dahil olmak üzere, büyük düşman ordusunu ovalara dökecek şekilde heyeti umumiyesini eline geçirmiştir.

25 ağustos gecesi 26 ağustos sabahına açılırken birdenbire kagni gıcırtıları sustu, sema ve ufuklar nefesini tuttu. Bütün taniatte ürkek bir sükûnet peyda oldu, saraylar gaflet ve hiyanet içinde horlayor, düşman mahfelleri parlak ışıklar altında mestane seriliyor ve düşman cephesi kayalarının yalçınlığından emin bir kartal azametile esniyordu.

Saat 3... İki tarafındaki dağları karanlık bir sema parçası çerçeveliyen esrarengiz bir derenin içindeki çizgi halinde yola bir kafile dizildi. Önünde bir mum feneri tutan bakır renkli yaya bir neferin bulunduğu bu kafilenin başında Gazi, arkasında sıra ile Fevzi, İsmet Paşalar, erkânı harp zabitleri, sonra şifre memurları, emir zabitleri ve daha sonra bir bölük asker...

Elindeki fenerden hafif ve sarımtırak bir ışık yayan bu nefer kımıldadı, ışık ilerliyordu, kafile yürümeğe başladı. Kimsede ses yok... Herkes kalbinde taşıdığı heyecanla bir at üstünde iki yoldaş gibi konuşmadan gidiyor...

Esrarengiz gecenin esrarengiz deresinden Kocatepe'yi arıyan bu esrarengiz kafile, karanlıktan hayata doğru yürüyordu, felâketten ebedî saadet yaratmağa yürüyordu.

Saat 4: Kocatepe nin tam üstündeyiz: Boşanan atlar kayaların arasına, derelerin içine gizleniyordu. At ayaklarının tıkırtısı yerine, bu tepenin kayaları arasında yerlerini arıyanların mehmuz şıkırtıları sabahın sükûnunu ihlâl etmeğe başlamıştı.

Ateşe başlayın emri

Saat 4,5 oluyor, fecirin ilk nurları ağır ağır bir üya hafifliğile yayılırken, geceden yerleşmiş topların dibinde duran ve vazife dakikasının geldiğini bilen numara neferleri nişangâhını tanzim eden onbaşısına baktı, onbaşı batarya kumandanına kulak verdi, kumandan telefon sesini bekledi. Altmış bataryayı, iki yüz topu bir noktaya bağlıyan telefon santralından umum topçu kumandanının sesi yükseldi: «Ateşe başlayın!»

Alaca aydınlık içinde Afyon dağlarından bir şimşek çaktı. Keskin, kısa, kızıl bir şimşek... Sonra, sanki bu şimşek bütün dağları, tepeleri, dereleri tutuşturmuş gibi her taraftan alevler fışkırdı. Şimşekler, alevler, alaca karanlığı yırtıyor, gökgürültüleri, gece ile gündüzün ayrılmağa başladığı bu anın sükûnunu parçalıyor, yıldırımlar yakıp yıkıyordu.

On sene evvel bugünkü 26 ağustos gecesi, Afyon mıntakasında güneşten evvel top ateşlerimizin infilâkile sabah oluyor, Türk âlemine yeni bir sema kuruluyor ve yeni bir ufuk açılıyordu. Geceden düşman siperlerinin yakınına sokulmuş olan piyadelerimizden henüz hareket yok... Gün açıldıkça arazi yamaçlarında yalnız birer gölge gibi seçilmeğe başlıyorlar..

Düşman siperleri altüst oluyor

Bilâfasıla ateş eden ve yalnız devamlı bir uğultudan başka bir şey duyulmıyan iki yüz Türk topunun yarım saatlik fırtınası neticesinde mühim düşman siperlerinin altı üstüne gelmiş, telörgüleri hayli tahrip edilmiş ve bu siperler içinde gafil uyuyan düşman askerlerine mezar olmuştu. Piyadeler ayaklandı tam saat altıda (Tınaztepe) ye memur edilen on beşinci fırka telörgülerinin önüne varmıştı. Askerlerimiz telörgüyü kesmeğe bile lüzum duymadan üstünden aşarak düşman siperlerine girmiş, süngü süngüye boğuşuyorlardı.

Çok sürmeden bu düşman siperleri zaptedildi. Kurtulabilen düşman neferleri kaçmağa başladı. Bu suretle düşman mevziinin en mühim kısımlarından biri elimize geçmiş oldu. Saat dokuzda yirmi üçüncü fırkamızın cesur piyadeleri (Tınaztepe) nin sağındaki (Belentepe) ye hücum ederek burasını da zaptetmişlerdi. Bu fırka kıt'aları öyle fena vaziyete düştüler ki topçu ateşlerimizin tesirile gerilerindeki tarlalar kâmilen yanmağa başladı. Binaenaleyh geride yangın, ileride düşman ateşi olmak üzere iki ateş arasında kalmışlar. Ve geri ile muvasalaları kâmilen kesildi. Bunu müteakıp on dördüncü fırkamızın da (Tınaztepe) nin gene bu saatlerde beşinci fıkramızın (Küçükkalecik) sivrisi mevzilerini zaptettiği öğrenildi.

Taarruzun verdiği ilk kanaat

Takriben altı saat içinde birbirini müteakıp dört mühim düşman mevziinin elimize geçişi sevkulceyş ve tabiye baskınımızın muvaffakiyetle inkişaf edeceği kanaatini kuvvetlendirmişti. Diğer fırkalarımız ise vazife olarak verilen hedeflerini ele geçirmeğe uğraşıyorlardı. (Çekiltepe) ye taarruz eden elli yedinci fırkamız bir kısım kuvvetini bu tepeye cepheden taarruza memur etmiş ve bir kısım kuvvetini de, taarruzu kolaylaştırmak için tepenin yanından gerilerine doğru ihataya memur etmişti.

Bu kuvvet ihata hareketini geniş bir kavis üzerinde yaptığından ve cephe taarruzuna uzak bir noktadan düşman gerisini vurduğundan tesirini gösterememiş, binaenaleyh düşman tedbir alarak kıtaatımızın muvaffakiyetini geciktirmişti. Civarındaki fırkaların daha evvel hedeflerini ele geçirmesi karşısında gecikmiş olan fırka kumandanı esasen müteessir iken, telefonla kendisine gene geciktiğini ve tepenin sür'atle zaptını emreden ordu kumandanına iki saate kadar zaptedildiği haberini vereceğini cevaben söylemiştir.

İki saat geçtikten sonra kıt'alarının henüz tepeyi zaptedemediğini gören bu fırkanın asıl değerli kumandanı miralay Reşat Bey vadini tam saatinde eda edemediğinden müteessir olarak rovelverle intihar etmişti. Çok acıdır. Başkumandana Reşat Beyin intiharile fırkasının (Çekiltepe) yi zaptı haberi ayni zamanda gelmişti. O anda muvaffakiyetlerin neş'esi içinde yaşıyanları bihakkin muztarip eden bu feci hâdise ayni zamanda istiklâl harbinde vazife almış Türk çocuklarını harekete getiren istiklâl ve milliyet aşkının feveran derecesini gösteren bir misal ve ölçü olmuştur.

Bu mıntakada muharebe bu şekilde bütün şiddetile devam ederken (Afyon) şarkından ve şimalinden taarruz eden ikinci ordumuz da hasmı hayli sıkıştırmış ve 61 inci fırkamız bazı mühim noktaları ele geçirmişti. Ayni zamanda (İzmit) görfezinde, Akdeniz'de, Kuşadası sahiline kadar devam eden bütün cephedeki bililtizam zayıf bırakılmış kıt'alarımız cephelerindeki 3, 4 hatta bazı yerlerde 5, 6 misli faik düşmana kahramanca taarruz ederek meşgul ve tesbit etmişti. Bütün cephede bir anda ayni şiddetle başlıyan bu umumî taarruz düşmanı şaşırtarak hakikî taarruz istikametimizi tayin etmesine mâni olmuştu.

Yunan'ıların mukabelesi

Yunan'lılar (Afyon) cenup istikametini kendileri için tehlikeli bulduklarından ilk tedbir olarak ele geçirdikleri ve nakli kabil ihtiyat kuvvetlerini ve otomobillerle çekilen kuvvetlerini elimize geçen bu mühim mevkileri takviyeye ve bu suretle mukabil taarruzlara geçmeğe hasrettiler.

Süvarilerimize gelince Afyon'la Kütahya arasındaki (Döker) istasyonu umumî istikametinde yürüyen bir süvari fırkamız rasgeldiği düşman kıtalarına şiddetli saldırışlar yapmış ve bu sayede düşmanın bu mıntakadaki iki üç fırkasını yerine bağlamıştı.

Süvari kolordumuz asıl taarruz grupumuzun sol cenahında düşmanın arkalarına düşmek vazifesini almıştı. Bu kolordu bütün gece düşmana hiç hissettirmeden (Ahırdağı) nin (Çekiltepe) ile (Toklusivrisi) arasındaki ormanlı ve yolsuz kısımlardan sabaha kadar düşman hatlarının gerisine (Afyon) ve (Sencanlı) ovalarına geçmiş, tren ve telgraf hatlarında tahribat yaparak daha ilk günden düşmanın İzmir muvasalasını kesmiş ve muhtelif menzil noktalarını vurmağa muvaffak olmuştu. (Denizli) mıntakasındaki üçüncü süvari fırkamız keza (Çal) civarından (Menderes) i geçmiş, düşmanı bu taraftan sıkıştırmağa başlamıştır.

Yakın takviye (kıtaatının (Afyon) cenubundaki mevzilerinden birinci hatta yetiştirilebilen düşman elimize geçen noktaları istirdat için mukabil taarruza geçti. Uzun bir savaşmadan sonra ve bir çok defalar alınma ve verilmelerden sonra akşam üzeri (Tınaztepe) kâmilen düşman eline geçmişti. Gece buradaki fırkamızın elli yedinci alayı düşmana ateş istimaline lüzum görmeksizin süngüsünü taktı ve saldırdı. Bu kahramanca savlet neticesinde çok mühim ve muhkem olan (Tınaztepe) baştanbaşa bir daha elimize geçti. Artık düşman tekrar istirdat edemedi. Yunan'lılar (Kalecik) sivrisi ile (Akarçay) arasından (Afyon) şarkı cenubu istikametine taarruza kalkar gibi bir hareket gösterdi ise de akim kaldı. Afyon cenubundaki mühim tepelerden ve Afyon'u tutan başlıca noktalardan biri olan (Erekmentepe) ise mütead-dit hücumlarımıza rağmen bu akşam da düşman elinde kalmış bulunuyor-

---

takımı birinci, Şakir, Mustafa, Şamil, Mehmet'ten mürekkep Bandırma takımı ikinci, İhsan, Ali Haydar, Sıtkı, Yusuf'tan mürekkep Kocaeli takımı üçüncü, Alp, Rasim, Vasıf, Muhittin'den mürekkep İzmir takımı dördüncü olmuştur.

Dalma müsabakası — Deniz lisesinden Hüseyin Hilmi 50 metrelik mesafeyi 39 saniyede katederek birinci, Beylerbeyi'nden Zeki, 50 metrelik mesafeyi 43,5 saniyede katederek ikinci, İzmir'den Muhittin 48,5 metrelik mesafeyi 57 saniyede katederek üçüncü, Bandırma'dan Şakir 35 metrelik mesafeyi 31,5 saniyede katederek dördüncü olmuştur.

1500 metre serbest — Birinci Salim «İstanbul», ikinci İhsan «Kocaeli», üçüncü Rasim «İzmir», dördüncü Şakir «Bandırma».

100-200-100 muhtelit Türk bayrak yarışı — Bu müsabakaya yalnız İstanbul ve Bandırma mıntakaları girmiştir. Bandırma mıntakası müsabıkları, müsabaka esnasında favul yaptıklarından diskalifye edilmiştir. İstanbul birinci olmuştur.

Bu müsabakalardan sonra gösteriş mahiyetinde atlamalar ve sutopu müsabakaları yapılmıştır.

*

Dünkü at yarışları

Yarış ve Islah encümeni tarafından tertip edilen at koşularının beşinci haftası da dün Veliefendi çayırında büyük bir kalabalık huzurunda muvaffakiyetle yapılmıştır. Dün beş koşu yapılmıştır.

Birinci koşu, üç ve daha yukarı yaştaki halis kan İngiliz at ve kısraklarına mahsustu. Bu koşuda Madam Anna Sabri Beyin Pazar'ı birinci, M. Bins'in Jean Babler'i ikinci, Ali Muhittin Beyin Lâzant'ı üçüncü gelmiştir. Birinci 225, ikinci 55, üçüncü 20 lira ikramiye almıştır.

İkinci koşu, üç yaşındaki yerli ve arap erkek ve dişi taylara mahsustu. Emir Salih Beyin Bozkurt'u birinci, Ziya Beyin Yavuz'u ikinci, M. Bins'in Beyliğ'i üçüncü olmuştur. Birinci 225, ikinci 55, üçüncü 20 lira ikramiye almıştır.

Üçüncü koşu, dört ve daha yukarı yaştaki yerli ve arap at ve kısraklarına mahsustu. Nail Efendinin Aedevriş'i birinci, Ankara'lı Ahmet Beyin Tayyar'ı ikinci, Soma'lı Ahmet Beyin Kamer'i üçüncü gelmiştir. Birinci 225, ikinci 55, üçüncü 20 lira ikramiye almıştır.

Dördüncü koşu, üç ve daha yukarı yaştaki halis kan İngiliz at ve kısraklarına mahsustu. Ahmet ve Fikret Beylerin Piper'i birinci gene Ahmet ve Fikret Beylerin Firik'i ikinci, Hasan Beyin Odepasti'si üçüncü gelmiştir. Birinci 300, ikinci 55, üçüncü 20 lira ikramiye almıştır.

Beşinci koşu, üniformalı zabitan arasında dört ve daha yukarı yaşta halis kan İngiliz'den maada her ırka mensup at, kısrak ve idiçlere mahsustu. Saim Beyin Zafer'i birinci, Cevat Beyin Bekir'i ikinci, Salâhattin Beyin Cingöz'ü üçüncü olmuşlardır. Birinci 225, ikinci 75, üçüncü 55 lira ikramiye almıştır.

Dünya cehenneminde...

Hattıüstüva güneşi altında ve dize kadar çamur içinde geçen seneler...

(Birinci sahifeden mabait)

lamayınca ve yapamayınca inadına yapmıyor bu Türk, diye kızıyorlar ve eziyet ediyorlardı.

Günün birinde kumandan da sinirlendi, 30 gün zindan cezası verdi. Beni bir mahzene attılar. Bir ay yattım. Tekrar çıkardılar. Bu sefer umumî depoya gönderdiler. Burada binlerce mahpus vardı. Bu arada polis Cemil Efendiyi de gördüm. Düşünün ki aylardır dilini bilmediğim bir memlekette sürünüyordum. Anlasam da anlamasam da hakaret görüyor, en aşağı dayak yiyordum.

Bu memlekette bir taş bile bana nisbetle onlara yakındı. Aylarca çektiğim ıztırabın artık büsbütün zehir olmuş bir sabahını, adeta bir gardiyan sesi gibi karşıladığım gün Cemil'i görüyordum. Sevincimi tarife lüzum var mı?

Polis Cemil'le sarmaş dolaş olduk. Yanında bir kaç Türk mahpus daha vardı ki onlar 924 te kurtuldular, isimlerini bilmiyorum.

Bunlar arasında Hilmi'ye de rastladım. Bu Türk genci İstanbul'daki hâdisede bulunmuş, şahit diye ifade vermiş. Fakat «yalan söylüyorsun» bahanesile daha bizden evvel ezelî mahkûmların gittiği yola gönderilmiş...

Bir müddet Samatiandere hapishanesinde kaldık. Sonra bir gün Güyan'a gideceğimizi haber verdiler. Bilmediğim bir sahile indirdiler. Büyükçe bir vapur geldi. Gene en alt ambarın dibine tıkıldık.

Yalnız bir asır kadar zaman geçtikten sonra bizi güverteye çıkarıyorlar ve bir nefes sonra aşağıya indiriyorlardı.

Dediklerine bakılırsa biz harikulâde bir lûtfa uğradığımızdan 24 saatte bir güverteye çıkarılıyor ve tam on dakika teneffüs ettiriliyormuşuz.

Vapurda 25 gün geçti. Bir gün San-Loren şehrine vardık. Bizi sayı hesabile teslim aldılar. Mahpus elbiseleri verdiler. Üzerlerinde numaralarımız vardi. Benim numaram 45201 di. Buraya ilk girişimde gözlerim karardı. Binlerce mahpus vardı; dünyada ne kadar millet varsa hepsinden...

Hepimizi grup grup ayırdılar. Benim bulunduğum kısmı Sannuris denilen yere yolladılar.

Her mahpusa bir balta, bir kazma, bir çapa veriyorlardı. Ben de bu emanetleri! alarak tayin edilen yere arkadaşlarımla beraber gittim.

Hattıüstüva... Müthiş sıcak. Buna inzimamen balta görmemiş bir ormanda, diz boyu çamur içinde bilâinkıta çalışacaktık. Çalıştık tabii. Yemek hak getire. Akşamları bir çay kadehi kadar pirinç suyu veriyorlardı. Bir parça da ekmek... Ben zaten hasta gelmiştim. Fenalaştım. Hastaneye yolladıtım. Fakat iki gün sonra hemen çıkardılar. Gene ayni yere gönderdiler.

Başa gelen çekilir, diye tahammül ediyor ve verilen işi yapıyordum. Lâkin aradan aylar geçtikten sonra dikkat ettim ki Fransız olan gardiyanlar adamına hatta milletine göre iş veriyorlar. Meselâ civardaki çiftliklerde, tarlalarda çalışanlar hep Fransız veya iltimas edilmiş diğer mahpuslar... Bunlar hususî işlerde çalışıyorlar ve çiftlik sahibi olan bu sivillerden para da alıyorlardı.

Bir gün gardiyana kafa tuttum. «Ben dediğiniz yere gitmiyeceğim. Bir gün oraya, bir gün öteki çiftliğe olur. Fakat hergün bu ormana gitmem!» dedim.

Herif asabileşti:

— Nasıl gitmezsin?

— Bayağı gitmem!

— Seni öldürürüz sonra, dedi ve ayni dakikada kırka yakın gardiyanın otomatik tabancalarile etrafımı çevirdiklerini gördüm. Ölümden ötede gâvur köyü yoktu ya? Dünyada daha fena ne görmem ihtimali vardı? Onlara:

— Dediğiniz yere gitmiyorum veselâm! İstediğinizi yapın! dedim.

— Öldürürüz seni ...

— Hay Allah razı olsun...

O sırada beni kumandan çağırmış. Hapisane müdürü bu. Gittim. Bir sürü tehdit daha... Ona da ayni cevabı verdim. Bana bir ay zindan cezası münasip görmüşler. Allahın belâsı bir kuyuya attılar. İki gün sıra ile sadece kuru ekmek, üçüncü gün bir parçacık pirinç suyu veriyorlardı. Üç ay sonra zindandan çıktım. Kumandanın yanına götürdüler. Beni gene o menhus yere göndereceklermiş. Gene isyan ettim. Biraz Türkçe bilen bir Bulgar getirdiler. Mes'eleyi anlattım. Fakat para etmedi. Güyan'da bir mahkûmun böyle bir itirazı, görülmüş şey değilmiş meğer.. Bu sefer kumandan efendi beni 6 ay zindan cezasına mahkûm etti. Bu dünya cehennemininin gayya kuyusuna inerken dedim ki:

— İstediğiniz tarzda çalışmıyacağım. Zindandan sağ çıkarsam gene ayni cevabı alacaksınız...

Anlaşılan çekeceğim varmış. Ölmedim. Bu müddeti de bitirdim. Çıktım. Bu sefer beni Karvani isimli bir yere yolladılar. Teksi atlı bir habeş. Yerli imiş. Arazi sahibi. Onun tarlalarında çalışacağız. İlk günü benim omzuma iki su fıçısı yükledi ve üst tarafımızda bir tepe gösterdi: Membaa günde 46 defa gidip gelmem lâzımmış...

Her gün şafakla işe başlıyor, saat dörtte bitiriyordum. Verilen yemek bana kâfi gelmiyor ormana gidiyor ve pancara benziyen Kanaripo kökleri koparıp vahşi bir hayvan gibi bunları yiyerek karnımı doyurmağa çalışıyordum.

Aylar, seneler geçti. Daimî cebir insanî irademi körletmiş ve öldürmüştü. Basit bir hayvan gibi sadece verilen emre, gösterilen işarete itaat etmeği öğrenmiştim. Kafamda işliyen cihaz; güneş batıncıya kadar çapa sallıyan gece olunca duran otomatik bir makinenin zenbereğinden farksızdı. İnsiyaklarım bile uyuşmuştu. Ne itiraz, ne isyan!

Bu dünya cehenneminde siyahiden daha kara bir talih ile ölümden biraz hafif bir ömrü sürüklerken yalnız kafamda renkli bir âlemin sineması durmadan geçit yapıyordu: Memleketim...

Teksi Çanakkale'ye gelmiş, Türk'leri bilfiil tanımış imiş! Bana bir imtiyaz bahşetti ve bunu müstebitçe kullandı: Muayyen işten sonra ev hizmeti yapıyor, buna mukabil iyice yemek, bir paket tütün, bir tas şarap kazanıyordum.»

[Bu hazin maceranın sonunu yarınki nüshamızda nakledeceğiz.]

---

du. Binaenaleyh 26 ağusots akşamı yani dün gece vaziyet işte bu idi. Eğer tetkik edilecek olursa bugün elde edilen bu netice çok büyük ve memnuniyete şayandır. Çünkü şimalde ve Menderes boyunda düşman kuvvetleri Başkumandanlığın tam tasavvur ettiği gibi bulunduğu yerler de tesbit edilmiş ve hatta bazı mühim noktalar ele geçirilmişti.

İzmir'le alâkası kesildi

(Afyonkarahisar) garbindeki çok müstahkem hatla (Belentepe), (Tınaztepe), (Çekiltepe) atlı üç mühim istinat noktası keza zaptedilmişti. Süvarilerimiz her taraftan düşman gerilerine girmiş, muvasalasını tetdit altına almıştı.

Bu neticeden çok memnun olan Başkumandan gece olunca Fevzi ve İsmet Paşalar ve maiyetlerile beraber ertesi gün yapılacak işleri alınacak tedbirleri emretmek üzere (Kocatepe) nin biraz gerisindeki Çadırlı ordugâhına döndüler. Bilhassa İngiliz'leri ikaz etmiş olmamak için bu hareketin basit bir keşif taarruzundan ibaret olduğunu ve topçile kuvvetlendirilmiş bazı müfrezelerimizin düşman cephesinde küçük bir iki noktayı elde ettikleri mahiyette gösterilmesini emrettiler.

26 ağustos günü Türk'ün millî mücahedesinde hayat ve istiklâlini kazandıran, uzun ve ıztırap senelerinin heyecanlarını taşıran, ona felâh yolunu açan zafer günüdür.

Garp cephemizde bugün başlıyan top ve tüfek sesleri, bugün parlıyan Türk süngüsü, büyük devletlerin Anadolu'nun istilâsına memur ettikleri ve vatan bağrında yerleşmeğe yeltenen Yunan ordusunun ta Akdeiz sularında Boğulmasını intaç etmiştir.

Cihan tarihinde, cihan askerliğinde azmin, kudretin , vatanperverliğin derin mefhumlarını bir kere daha dünyaya haykıran Türk, düşmanlara yanlı şadımlarının cezasını bugün vermeğe başlamıştı.

Senelerdenberi, sessiz, ve hüzünlü duran (Afyon) dağları, milletin kin ve intikam velvelesile bugün inledi.

Garp cephesinde hasmı dişlerile boğmak istiyen Büyük Ordu o zaman bütün cephede mukaddes bir ruh şeklinde 26 ağustosta feveran etti. Bütün dünya düşmanlığını ezen zafer yolculuğunun ilk adımını o gün attı. O gün (Kocatepe) den meydan muharebesine her an hâkim olan Büyük Başkumandan, milletine karşı vazifesini yapmaktan mütevellit derin bir vecit içinde idi.

O sabah patlıyan iki yüz topun gürültüsü o kadar müthiş ve keskin ki 30 ağustosa kadar beklemekten başka çare yok. Tarihte o gün neler olduğunu, o gün göreceğiz. Biz bugün sadece heyecandan çatlıyacak bir kalple yalnız bu top seslerini dinliyoruz. Ve minnet yaşlarımız gözlerimizden taşta koşup ayaklarına kapanacağız.

Cumhuriyet Halk sütunu

Tuğlacıların bir ricası

Eyüp'te tuğlacı Şaban Efendi gönderdiği bir varakada diyor ki: «Şurayı Devlet heyeti umumiyesinden sadır olan 6/7/932 tarih ve 30/4376 ve 31/45 numaralı ilâmı mucibince belediyece resim alınmak lâzım gelirken bu emir ve ilâm ahkâmı henüz mevkii tatbika konulmadığından fazla resim alınmaktadır. Taş ocakları nizamnamesinin 22 inci maddesine tevfikan Feriköy ve civarındaki tuğla harman fabrikalarından fırın hesabile resim alınırken Hasköy tuğlacılarından araba ve kamyon başına resim alınması gadrimizi mucip olmaktadır. Bu cihetin mülkiye müfettişlerince tetkik edilmesini talep ve rica ederiz.

Bundan maada belediye tuğla ocaklarına baca yapılmasını istemiştir. Bunun için ağustos nihayetine kadar müsaade verilmiştir. İmalât zamanında ocaklara baca yapılamıyacağına şüphe yoktur ve hatta imkânı yoktur. Belediye bunu tuğla imalinin hitamına talik ederse hem tuğlacılar, hem amele zarar görmiyecektir. Belediyemizden bu cihetı de nazari dikkate almasını rica ederiz.

Gümrük idaresinin nazari dikkatine

İstanbul gümrük başmüdiriyeti dairesinde kontrol ve istatistik müdiriyeti tarafından tetkik olunan bir beyannamede bir pulun hilâfı kanun iptal edilmiş olmasından dolayı bana 50 kuruş ceza verilmiş ve bu bapta tarafıma tebligat ta yapılmıştır. İstatistik müdiriyetine müracaatle beyannameyi görmekliğime müsaade verilmesini rica ettimse de ağır ve haksız bir muameleye maruz kaldım ve beyannameyi göremedim. Bu bapta rüsumat müdiriyeti umumiyesinin nazari dikkatini celbederim.

Kadıköy'ünde Kuşdili'nde 12 numaralı hanede rüsumattan mütekait Nurullah

Şair Nef'i sokağı pek fena halde imiş

Semtimizde Yoğurtçu caddesinin ortasında Sakızağacı denilen mahalden ayrılarak Moda'ya giden bir yol vardır. Bu yola şimdiye kadar kaldırım yapılmadığından toz toprak içinde Moda'ya gitmek pek müşkül bir iş oluyor. Halbuki yolun muhtacı ıslah kısmı ancak150 metro kadardır. Şair Nef'i sokağı denilen bu yolun tanzimini Kadıköyü'nün faal kaymakamının himmetinden bekleriz.

Karilerinizden Sarı Gül

Çorum'da Battal oğlu Nafiz Efendiye

Mektubunuz dercedilemiyecektir. Sebebini izaha hacet göremiyoruz. Çünkü istediğiniz şeyin yapılabilmesi için evvelâ bir saha bulunması lâzımdır. O olmayınca kaza vukuu muhakkaktır. Mes'elenin bir oyuncak olmadığını siz de takdir edersiniz.

Bir kadın, kızı ile oğlunu arıyor

Bundan on sene evvel İstanbul'a gelmiş olan oğlumla kızımın hayat ve mematından haberim yoktur. Yaptığım tahkikata göre Zeliha ismindeki kızım İstanbul'da Zincirlikuyu'da bahçıvanlık eden ve arabacı olduğu söylenen İmam oğullarından İzzet oğlu İsmail Efendi isminde birisi ile evlenmiş. Oğlum Emin ise Bursa'da bir müddet tahsildarlık yapmış. Halen mülâzım imiş. Zevcim fakirdir. Biz buralarda perişan bir halde bulunuyoruz. Oğlumla kızımın nerede olduklarını bir türlü öğrenemedim. Kendilerini bilenlerin adresime malûmat vermelerini insaniyetlerinrica ederim.

Dırama'nın Lese Merokup muhacırlarından Hüseyin oğullarından İsmail zevcesi hâlen Selim oğlu zevcesi Havva

Bir çocuk aranıyor

19 haziran 1932 pazar günü gecesi Yenikapı'da bir apartıman önünde mavi üzerine kırmızı beyaz çiçekler işlenmiş kundağa sarılı bir çocuk bırakılmıştı. Bu çocuk benimdir. İsmi Jmit Hicran'dır. Çocuk benimdir.İsmi Ümit Hicran'dır. Çocmak istiyorum. Darülâceze müdiriyetine mektup yazdım. Cevap alamadım.

Emine Mehmet

Cumhuriyet — Bu hanım adresini bildirmemiştir.

Karilerimizden H. T rumuzlu varaka sahibine

İmza ve hüviyetinizi sakladığınız için şikâyet mektubunuz dercedilemez. Böyle olmasa bile posta memurlarının iş sahiplerinin yazılarını yazmıya mecburiyetleri yoktur.

DOKTOR
Osman Şerafettin
Cağaloğlu Nurosmaniye caddesi No. 19
Telefon: 893
Muayene zamanı cumadan maada öğleden sonra (Yenibahçe hastanesi) dahilî, sarı hastalıklar mütehassısı

Tahlisiye Umum Müdürlüğünden:

1 ve 3 numaralı Tahlisiye roket tabancalarile former, sehpa ve saire gibi teferruatının imali kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. İdarede mahfuz nümunelerine tevfikan Türkiye dahilinde imali meşrut olan mevzuu bahis vesaiti tahlisiyenin 1 eylûl 932 tarihine musadif perşembe günü saat 14 te ihalesi icra kılınacağından imale talip olan fabrika sahiplerinin bu baptaki fennî şartnamelerle resimleri görmek üzere Tahlisiye Umum Müdürlüğünde müracaatleri

Poli Anna ve Poli Anna'nın Gençliği

Bu eser en cansıkıcı ve üzücü hareketleri neş'elenecek bir hale getirmek için yaratılmıştır.

Poli Anna muhitindeki en betbin ve en neş'esiz insanlara bile nikbinlik ve neş'e aşılıyarak onları mes'ut eden bir kızdır.

Bu kitaplar her aile için en lüzumlu eserlerdir.

(Poli Anna) ve (Poli Anna'nın Gençliği) kitaplar Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi tarafından neşrolunmuştur.

Maarif Vekâleti Talim ve Terbiye dairesi bu iki eseri fevkalâde takdir etmiştir.

Her iki eserin de fiatı 75 ve ikisi 150 kuruşur.

Tevzi mahalleri:

1 — Cağaloğlu'nda (Cumhuriyet müesseseleri).

2 — Ankara caddesinde Kanaat kütüpanesi.

Ankara'nın en büyük Kitap, gazete ve Kırtasiye mağazası

AKBA

Kıtap evi ve kırtasiyecilik

Anafartalar caddesi Telefon: 3377

Her lisanda gazete mecmua ve kitap

Her nevi kırtasiye eşyası ve mektep levazımı

Her türlü Fotoğraf levazımı - makineler ve amatör işleri

Etem Pertev ıtriyatı

Kütahya çinileri

YÜKSEK BAYTAR

Mektebi Mubayaat Komisyonu Riyasetinden:

1 — Et.
2 — Ekmek.
3 — Yaş sebze ve meyva.
4 — Süt ve yoğurt.
5 — Arpa, saman, ot, kepek, mısır, kırma.
6 — Kok kömürü.
7 — Zeytinyağı, sadeyağı, şeker, pirinç, makarna, şehriye, patates, salça, beyaz ve kaşer peyniri, zeytin tanesi, tuz, un, bulgur, kuruüzüm, limon, çay, gaz, soda, sabun, kuru soğan, yumurta, kuru sebze.

Mektebin bu senelik ihtiyacı olan balâda muharrer yedi şartnameye merbut erzak 7 eylûl 932 çaramba günü saat on altıda kapalı zarf usulile münakasaya vazedilecektir. Şartnameler mektepten alınabilir. Taliplerin teminatı muvakkatesini vezneye vermek suretile yevm ve vakti mezkûrda Fındıklı'da Güzel San'atlar Akademisindeki Yüksek mektepler muhasebeciliği binasında müteşekkil mubayaat komsiyonuna müracaatları ilân olunur.

İstanbul beşinci icra memurluğundan: Mukaddema Kadıköy'ünde Sen Jorj mektebi karşısında 49 numaralı hanede mukim ve muahharen Beyoğlu Kurtuluş caddesinde 245 numarada iken ikametgâhı meçhul İskender Anti Efendiye: Yusuf Molla zade Hüseyin Beye iki kıt'a senet mucibince iki bin liranın maafaiz ve masarifi icraiye tahsili hakkında dairemize müracaat edilmiş ve namınıza tanzim olunan ödeme emrinin ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile tebliğ edilememiş ve zabıtaca yapılan tahkikatta ikametgâhınızın meçhul bulunduğu bildirilmiş olmasına binaen ödeme emrinin ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile iki ay müddetle ilânen tarafınıza tebliğ edilmesine karar verilmiştir. Tarihi ilândan itibaren kırk beş günün hitamında ilk yedi gün içinde 931-5353 numaralı dosyasına müracaatle tesviyei deyin ve yahut kanunen şayanı kabul bir itiraz dermeyan etmediğiniz takdirde iki ayın hitamında gıyabınızda icraya devam ve deynin tesviyesi cihetine gidileceği malûm ve ödeme emri tebliği makamına kaim olmak üzere ilâ-

CUMHURİYET MÜESSESELERİNİN NEŞRİYATI

Aynî Haklar

Yazan: **Haydar Rifat**

Türk medenî kanununun Haydar Rifat B. tarafından salâhiyetle yapılmış bir şerhidir. Mülkiyet, irtifak, mükellefiyetler, rehinler, ipotek, ipotekli borç senedi, senet ihracı, tahvilât, zilyetlik ve tapu ahkâmını ihtiva etmektedir. Medenî kanununun bütün inceliklerini ve tam manasını anlamak ihtiyacında bulunan hâkimler, avukatlar, tapu memurları için fevkalâde bir rehberdir. Fiatı 200 kuruştur.

Yeni Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu

Yazan: **Vasfi Raşit**

Yeni kanunlarımızın şerh ve izahında salâhiyeti herkesin fevkinde tanınmış olan Vasfi Raşit Beyin bu eseri, yeni hukuk usulü muhakemeleri kanununu okuyucularına vüzuh ile, tatbikat ile anlatmaktadır. Bütün avukatlar ve hâkimler bu eseri kütüpanelerinde bulundurmağa mecburdurlar. Fiatı 200 kuruştur.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tatbikat ve saki

Yazan: **Vsfi Raşit**

Bu eser, Cumburiyet müddeiumumileri için Ankara Hukuk Fakültesinde takrir edilmiş derslerden vücude getirilmiştir. Fakat yalnız müddeiumumiler için değil, bütün hukuk müntesipleri için kıymetli bir mehaz addedilebilir. Fiatı 1 liradır.

Türkiye'de Tütün

Yazan: **Salih Zeki**

Yüksek Ticaret Mektebi müderrislerinden:

Memleketimizin en büyük ihraç mahsulü tütün olduğu ve bu yüzden geçinen yüz binlerce insan bulunduğu halde tütün ve tütüncülük hakkında muhtaç olduğumuz ilk fennî eseri Salih Zeki B. bu eserile vermiştir. Bu eserde tütünün ziraatile hastalıkları ve satılıncıya kadar yapılacak işleri tütünün her nevi işletme usulleri, imâli, tütünlerimizin ticarî vasıfları, inhisar idaresile olan münasebat ve muamelât, ve tütün ticaretinin şekilleri izah edilmiştir. Tütün zer'iyatı veya ticaretile meşgul herkes bu eserden bir tane edinmelidir. Fiatı 200 kuruştur.

BİLÂNÇO ve Bilânço Tahlilleri

Yazan: **Asım Süreyya**

Bu eser Bilânço bilgisine hasredilmiştir. Fransızca ve Almanca müteaddit kitaplardan istifade edilerek vücude getirilmiştir. Umumî tarzda bilânçodan bahseden bu eser herkesin anlıyabileceği bir tarzda yazılmıştır. Bankalarda, ticarî müesseselerde, sigorta şirketlerinde çalışan kimseleri şiddetle alâkadar eder. Fiatı 150 kuruştur.

Bütün bu eserleri müessesemizden tedarik edebilirsiniz. Taşradan vaki olacak siparişler için, kitabın bedelini posta ile göndermek kâfidir.

Bütün bu kitapları müessesemizden tedarik edebilirsiniz. Arzu ettiğiniz kitabın bedelini posta ile Cumhuriyet müesseseleri kitap kısmına göndermek kâfidir.

Matbaacılık ve Neşriyat T. A. Ş.
Cumhuriyet müesseseleri
İstanbul

Efendim,
Müesseseniz neşriyatından olan ..... kitapların bedeli olan ..... kuruş posta ile adresinize gönderilmiştir. Mezkûr eserlerin adresime gönderilmesi mercudur.

İsim: .....

Adres: .....

Matbaacılık ve neşriyatı T. A. Ş

Cumhuriyet Müesseseleri

İstanbul'da: Düyunuumumiye karşısında

BÜYÜK TAYYARE PİYANGOSU

13. cü tertip 2. ci keşide
11 Eylûl 1932 dedir

Büyük ikramiye: 35,000 Liradır.
Ayrıca: 15,000 10,000 liralık büyük ikramiyeler ve 20,000 liralık bir mükâfat vardır.

İstanbul Evkaf Müdiriyeti ilânları

Kıymeti Muhammenesi Lira	Kr.	
1440	72	Tamamı (360) arşın (18) santim terbiinde Fatih'te Kirmasti mahallesinde muhterik Kirmasti camii arsası.
136	70	Tamamı (439) arşın terbiinde Üsküdar'da Dürbali mesçidi arsası ve mevcut taşları.
418	64	Tamamı (52) arşın (33) santim terbiinde Kumkapı'da Muhsinehatun mahallesinde Tiyatro sokağında (34) atik (102) cedit No. arsa.
708	26	Tamamı (708) arşın (26) santim terbiinde Altımermer'de Seyitömer mahallesinde Silivrikapı caddesinde Yolgeçen mesçidi arsası.

Balâdaki emlâki mahlûle yirmi gün müddetle ilâna konmuştur. İhalesi eylûlün (17 - ci) cumartesi günü saat (15 - te) dir. Taliplerin pey akçelerile beraber İstanbul Evkaf Müdiriyeti binasında Mahlûlat kalemine müracaatleri.

Maarif Vekâletinden:

Sıvas'ta Erkek Lisesi civarında yaptırılacak muallim mektebi pavyon binası 27/8/932 tarihinden itibaren 17/9/932 tarihine kadar 21 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

Münakasaya iktidarı fennî ve malisini isbat eden talipler iştirak edebilecektir. Binanın proje ve şartnameleri her gün öğleden sonra Maarif Vekâleti inşaat dairesinden tedarik edilebilir. Ancak bu evrak ehliyeti fenniyeyi haiz olan müteahhitlere verilir.

Münakasa 17/9/932 tarihine musadif cumartesi günü saat 15 te Maarif Vekâletinde icra edileceğinden talipler mezkûr gün ve saatte müzayede, münakasa ve ihalât kanununa göre tanzim edecekleri teklif mektuplarını inşaat komisyonu riyasetine tevdi edeceklerdir.

Devlet Demiryolları İlânları

75 adet makas göbeğinin kapalı zarf usulü ve takas kaydı ile münakasası 18 eylûl 1932 pazar günü saat 15 te idare binasında yapılacaktır.

Fazla tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır.

Nafıa Fen Mektebi Müdürlüğünden:

Mektebin 932 malî senesi ekmek ihtiyacı hakkında evvelce kapalı zarf usulile yapılan münakasasına talip zuhur etmediğinden bu kere alenî münakasa suretile münakasasının icrası takarrür etmekle taliplerin yevmi ihale olan 31 ağustos çarşamba günü saat 14 te Gümüşsuyu"nda kâin mektepte münakit komisyona depozito akçelerile beraber müracaatleri.

Tahlisiyie Umum Müdürlüğünden:

1 numaralı tahlisiye roket tabancasına mahsus 1500 ilâ 2000 adet roket fişeği ile ayni miktarda maakapsül hartucun imali kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

İdarede mahfuz nümunesine tevfikan Türkiye'de imal edilmesi meşrut olan işbu fişeklerle teferruatının 6 eylûl 932 tarihine musadif salı günü saat 14 te ihalesi icra kılınacağından imale talip olan fabrika sahiplerinin bu baptaki şartname ve resimleri görmek üzere Tahlisiye Umum Müdürlüğüne müracaatleri.

Sıhhî Müesseseler Mubayaat Komisyonundan:

1 — Kapalı zarf usulile münakasaya konulmuş olan Heybeli Sanatoryomunda yapılacak mutfak, su deposu ve rontken ve lâburatuvar pavyonuna ait teklifler muvafık görülmediğinden eylûlün birinci günü Cağaloğlu'nda İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdiriyetinde pazarlıkla ihale olunacağı.

2 — İşbu müessesatı sıhhiyenin ecza mubayaasına ait münaka-

MUSTAFA CEMAL VAPURLARI
Zonguldak Sür'at postası
BURSA
Vapuru 27 ağustos Cumartesi akşamı Galata rıhtımından saat 19 da hareketle Ereğli, Zonguldağ'a gidecek, 29 ağustos pazartesi sabahı İstanbul'a gelerek akşam saat 17 de Galata Rıhtımından doğru (İzmir)e hareket edecektir.
Galata Küçük Rıhtım Han No. 4-5 Telefon: Beyoğlu 913.

SADIKZADE BİRADERLER VAPURLARI
Karadeniz Postası
SAKARYA
vapuru 29 ağustos pazartesi günü
Akşam saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize'ye azimet ve avdette ayni iskelelere uğrıyarak avdet edecektir.
Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acentalığına müracaat. Tele. 22134

TAVİL ZADE VAPURLARI
İZMİR POSTASI
SAADET
Her Pazartesi saat 17 de Sirkeci'den hareketle Gelibolu, Çanakkale ve İzmir'e azimet ve Çanakkale'ye uğrıyarak avdet edecektir.
Yolcu bileti vapurda da verilir. Adres: Yemiş'te Tavilzade Mustafa biraderler. Telefon: 22210

Hantalzade Tayyar vapurları
Ayvalık postası
Tayyar vapuru
Her pazar günü akşamı saat 17 de Sirkeci rıhtımından hareketle Gelibolu, Çanakkale, Küçük kuyu, Altınoluk, Edremit, Burhaniye Ayvalığ'a azimet ve çarşamaba günü Ayvalık'tan avdetle ayni iskelelere uğrar ve perşembe günü İstanbul'a gelir.
Dikkat: pazartesi günü Edremit'e ve ayni gün akşamı Ayvalığ'a muvasalat eder.
Yolcu bileti vapurda verilir.
Tafsilât için Eminönü Rıhtım Han No. 5 Telefon: 21977.

SEYRİSEFAİN
Merzek acenta: Galata Köprübaşı B. 2362
Şube A. Sirkeci Mühürdar zade H. 2. 2740
İzmir - Pire - İskenderiye postası
(Ankara) 30 ağustos salı 11 de.
Trabzon postası
(Karadeniz) 31 ağustos çarşamba 18 de. Dönüşte Tireboluya da uğrıyacaktır.
İzmir - Mersin postası
(Mersin) 31 ağustos çarşamba 10 da Galata rıhtımından kalkarlar.

Yeni çıktı
Sovyetizm
Fransa Maarif Nazırı de Monzi'den ve muhtelif profesörlerin bugünkü Bolşevikliği bir çok inceliklerile gösteren tetkiklerden mürekkeptir. Tercüme maruf hukukçumuz Haydar Rifat Beyindir. Fiatı 60 kuruştur.

ASiPiROL NECATi Baş ve diş ağrılarını asabî zafiyetleri teskin eder. Soğuk algınlığına romatizmaya karşı müessir ilâçtır. Deposu Bahçekapı **SALiH NECATi Eczanesidir.**

MAZON MEYVA TUZU kolay bir hazım temin eder. Mide ve barsakları temizler. Basuru kökünden keser

Taamı lâtif ve zevkle içilebilir. MAZON ismine dikkat ediniz. Büyük şişesi 100 kuruştur. Deposu İş Bankası arkasında MAZON Botton ecza deposudur.

E. NEŞ'ET KiNiN KOMPRiMELERi Beher komprime 0,25 gr. saf kinini havidir. Çok zarif bir şekilde tüpler içinde piyasaya çıkmıştır. Soğuk algınlığı, grip, daş ağrısı sıtma nöbetlerinde kinin alacağınız zaman daima E. Neş'et kininlerini isteyiniz. Almanya'nın en meşhur kinin fabrikası olan Zimmer kini ile yapılmıştır. E. Neş'et markasına dikkat ediniz.

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı

Cumadan maada her gün saat (2,30 dan 5 e) kadar İstanbul'da Divanyolu'nda (118) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul ve tedavi eder. Telefon İs. 22398

Kız ve Erkek - Leylî ve Neharî

İstiklâl Lisesi

ilk, Orta ve Lise kısımlarını havidir.

Bütün sınıfları mevcuttur.

Kayıt muamelesine başlanmıştır.

Cumartesi, pazartesi, çarşamba günleri saat 10 dan 18 e kadar müracaat olunabilir.

Şehzadebaşı Polis merkezi arkasında Telefon 22534

Leylî ve neharî

Kız FEYZiATi LiSESi Erkek

Boğaziçi - Arnavutköy - Çiftesaraylar

Ana sınıfı - İlk kısım - Orta ve Lise sınıfları.

Kayıt muamelesine başlanmıştır.

Cumartesi, pazartesi ve çarşamba günleri saat 10 dan 18 e kadar müracaat kabul edilir.

Telefon : Bebek 210

KiSARNA MADENSUYU

Harareti teskin eder. iştahı arttırır, en ağır yemekleri kolay hazmettirir. içimi lezzetli, temiz ve sıhhî sofra suyudur.

Karaciğer ve böbrek taşlarını düşürür. Taşların teşekkülüne mâni olur. Her çeşit hazimsizliğe, mide ekşiliğine, şişkinliğine, kum ve şeker hastalığına en iyi ve tabiî ilâçtır.

En tabiî iştah ilâcı

Kisarna Madensuyudur.

"ileri" ilk Mektep Kitapları

Memleketimizde ilmin son telekkilerine göre yazılmışlardır.

Ciltli, ciltsiz alfabeler, ilk okumak yazmak, bütün sınıflara kıraat kitapları, mükemmel gramerler, (Celâl Nuri Beyin eserleri, Rauf Ahmet Beyin kıraatleri) Vatandaşlık unvanlı yurt bilgileri yepyeni tarzda ve fevkalâdedir. Bütün (İleri) kitaphanesi kitapları Avrupa ve Amerika eserleri ayarındadır.

Toptan için müracaat mahalli: Galata'da Mertebani sokağı Kefeli Hürriyet Hanı.

Perakende: Beyoğlu'nda Tünelbaşı 408 numaralı Serbiadis kütüpanesi, Ankara caddesi İrfan kütüpanesi, Cağaloğlu yokuşu Kâinat kütüpanesi.

Göz Hekimi

Profesör **Dr. Esat Paşa** istanbul Ankara caddesi No. 60

Birinci sınıf mütehassıs **Dr. Süleyman Şükrü** (Hilmi kitaphanesi yanında)

ROBERT KOLEC

Kolec kısmı-Mühendis kısmı-Sanayi kurları

Her perşembe ve cuma günü saat 9 ilâ 12 arasında kayıt muamelesi yapılır.

EBEVEYNİNİZLE. YAVRULARINIZIN VE SEVDİKLERİNİZİN

Hatıralarını daima muhafaza etmek ister misiniz?

FOTO FRANSE'de

Ağrandismanlarını yaptırınız. Fiatlar mutedil, iş fevalâde san'atkâranedir. Elinizde mevcut en küçük, en eski fotoğrafı gönderiniz, canlandırılıp büyültülür.

Yalnız 100 kuruş gönderiniz, mukabilinde REİSİCUMHUR Hz. nin tabiî büyüklükte, san'atkârane bir büst portrelerini elde edeceksiniz. Türkiye'nin bilûmum ricali âliyenin portrelerinin fiatları dahi aynidir.

Posta masrafı yukariki bedele dahildir.

FOTO FRANSE. İstiklâl caddesi No. 128 BEYOĞLU.

İstanbul: Selçuk Kız San'at Mektebi Müdürlüğünden:

1 — Kayıt, kabul muamelesi: 1 eylûlden 15 eylûle kadardır: Cumartesi - Pazartesi - Perşembe günleri saat ondan on altıya kadar müracaat kabul edilir.

2 — İkmal imtihanları aşağıda yazılan günlerde yapılacaktır: Talebe hanımların saat sekiz buçukta mektepte bulunmaları.

10 eylûl	1932	Riyaziye - tarih - coğrafya - vatanî malûmat - resim ve meslekî resim.
12 »	1932	Türkçe - hıfzıssıhha - çocuk bakımı ve ev idaresi.
14 »	1932	Beyaz ve renkli işleme - çamaşır - moda - elbise.
15 »	1932	Fransızca - hayvanat - nebatat - hikmet - kimya - arziyat.

istanbul yüksek iktisat Ve Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

1 — Kayıt ve kabul muamelesi 1 eylûl 932 de başlıyacak ve 25 eylûl akşamına kadar devam edecektir.

2 — Kayıt için cumartesi, pazartesi, perşembe günleri sabahları saat ondan akşamları saat on yediye kadar mektep müdürlüğüne müracaat olunacaktır.

3 — Mektebin (Yüksek İktisat ve Ticaret kısmına).

A — Bakalorya imtihanlarına tâbi tam devreli lise mezunlarile bu dereecede olduğu hükûmetçe musaddak ve bakaloryaya tâbi ecnebi liselerinden şahadetnameleri olanlar.

B — Darülfünun Fakültelerinden ve Yüksek mekteplerden mezun olanlar ile bu mekteplerden naklen gelecek olanlar. Naklen geleceklerin evvelce girdikleri mekteplere her halde lise mezunu olarak kaydedilmiş olmaları şarttır.

D — Bu kısma muadil ecnebi Yüksek Ticaret mektepleri mezunlarile müdavimlerinden mukabil devrelere naklen alınacakların türkçeden imtihan vermeleri meşruttur.

4 — Mektebin (Ticaret Lisesi kısmına) bakaloryaya tâbi orta mektep mezunları alınacaktır. Bu kısma gireceklerin yaşları on beşten aşağı ve yirmi birden yukarı olmıyacaktır.

5 — Mektebin (Küçük Ticaret kısmına) ilk mektepler mezunlarile orta mekteplerin birinci, ikinci, üçüncü sınıflarından tasdikname ile gelecek olanlar. Bunların yaşları da on üçten aşağı ve on sekizden yukarı olmıyacaktır.

6 — Mektep neharî ve meccanî olup tedrisat öğleye kadardır.

7 — Kayıt ve kabul için aşağıdaki vesaikin müdiriyete hitaben yazılacak bir istidanameye rapti icap eder.

Vesaik: 1 — Mektep şehadetname veya tasdiknamesi. 2 — Sıhhat ve aşı raporları. 3 — Hükûmetçe musaddak hüsnühal varakası. 4 — Hüviyet cüzdanı. 5 — Üç kıt'a fotoğraf.

Kadıköy çocuk yuvası **(Ana mektebi)**

1 — 1 eylûlden itibaren yeni kayda başlıyacaktır.

2 — Her türlü şeraiti haiz olan mektebe kaydolunacak talebenin, aşı kâğıdı, sıhhat raporu, iki adet fotoğraf ve nüfus tezkeresini getirmesi lâzımdır.

3 — Her gün saat (9) dan (12) ye kadar müracaat olunur.

Adres — Kadıköy Mısırlıoğlu Sepetçi sokak No. 7

Mülkiye Mektebine alınma şartları

Mülkiye Mektebi Müdürlüğünden:

Mülkiye mektebine girmek şartları aşağıda gösterilmiştir:

A — Taliplerin yaşı 18 den küçük ve 25 ten büyük olmamalı, tam devreli lise mezunu bulunmalı, tahsile mâni bir hastalığı bulunmamalı.

B — Taliplerin hüviyet cüzdanı, tahsil derecesini gösterir şahadetname veya tasdikname, sıhhat raporu, çiçek aşısı ilmühaberi ve altı tane 4,5 × 6 büyüklüğünde fotoğrafı bir istidaya iliştirerek Yıldız'daki Mülkiye mektebi müdürlüğüne 1/9/932 tarihinden itibaren cumartesi, pazartesi, perşembe günleri saat ondan on altıya kadar müracaat eylemeleri lâzımdır.

Müracaatin ve taşrada bulunanlar için filen mektepte bulunmanın son günü 25/9/932 dir.

Evrakı müsbitenin asılları mektep idaresine verilmek icap eder.

C — Taliplerin adedi idarece alınacak miktardan fazla olursa aralarında türkçe, felsefe, içtimaiyat, riyaziyat, tabiiyye, tarih, coğrafya, lisanı ecnebi derslerinden müsabaka imtihanı yapılır.

Kız ve erkek

Amelî Hayat Ticaret Lisesi

istanbul, Cağaloğlu - Telefon 23630

Amelî Hayat mektebi maarif vekâletinin tasdikına iktiran ederek 2 devreli **Ticaret Lisesi** olmuştur.

Orta Kısmına İlk mektep mezunları Lise Kısmına Orta mektep mezunları kabul edilir.

Amelî Hayat Ticaret Lisesi

Memleketin iktisadî ve ticarî sahasında en muvaffak unsurları yetiştirmekte devam etmek için lisan ve meslek derslerine son derece kıymet vermiştir. Mektebin yeni derecesine göre mezunları alî ticaret tahsiline devam edebilirler.

Kayıt muamelesine 1 eylülde başlanacaktır. Kayıt günleri: Cumartesi, pazartesi ve perşembe saat 10 dan 16 ya kadar.

Çamlıca Kız Orta Mektebi Müdürlüğünden:

İkmal imtihanlarile leylî ücretli talebe kaydına eylûlün üçüncü cumartesi günü başlanacaktır.

Ankara İsmet Paşa Kız Enstitüsü kayıt ve kabul şartları

1 — Mektepte bu sene açılacak leylî pansiyona talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır.

2 — İlk mektep mezunları birinci sınıfa diğer orta derecedeki mekteplerden gelecekler ait oldukları sınıflara kabul edilirler.

3 — Bu sene yalnız 40 leylî talebe alınacak ve müracaat sırasile talebe kabul edilecektir.

4 — Her türlü izahat için Mektep Müdürlüğüne müracaat edilmesi.

HER NEVÎ MAKİNALAR UMUM SANAYİ TESİSATI

Rıza İsmail İSTANBUL Ankara cadd. 95 TELEFON. 23999

MECCANÎ İSTİŞARE

GÖZ TABİBİ Dr. Nazmi Aziz

Haseki hastanesi göz mütehassısı Beyazıt, Çarşıkapı, tramvay durağı karşısı, saat 15-19

BONO

Alır ve satar. Sirkeci, Liman Han 27 numarada Yardım Evi. Tel. 22114

Dr. İhsan Sami

İSTAFİLOKOK AŞISI: stafilokoklardan mütevellit (ergenlik, kan çıbanı, koltuk altı çıbanı, arpacık) ve bütün cilt hastalıklarına karşı pek tesirli bir aşıdır. Divanyolu No. 189

Pendik Serom Lâboratuvarı Müdürlüğünden:

Pendik Serom darülistihzarında mevcut otuz üç baş öküz 4 eylûl 932 tarihine musadif pazar günü saat 14 te bilmüzayede satılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenler her gün müeessese müdiriyetine ve müzayedeye iştirak etmek istiyenlerin yevmi ve saati mezkûrda Fındıklı'da Güzel San'atlar Akademisinde Yüksek mektepler muhasebeciliğinde müteşekkil mubayaat komisyonuna müracaat eylemeleri.

Artvin Vilâyeti Encümeni Daimisinden:

İdarei hususiye akaratından 3333 lira 59 kuruş bedeli keşifli ve Artvin'de kâin sabık atöliye binasının tamirat ve tadilâtına ait inşaat ameliyatı olbaptaki keşfi mucibince 28 ağustos 932 pazar günü saat on sekizde ihale edilmek üzere yirmi gün müddetle açık münakasaya konulmuştur. Taliperin münakasa şartlarını anlamak ve pey sürmek üzere bedeli keşfin yüzde yedi buçuğu olan 250 lira teminat akçesi veya ayni miktarda banka mektubu ile Encümeni Daimî kalemine müracaatleri ilân olunur.

En mükemmel elbiseler en ucuz fiatlarla

J. Itkin Tüccar terzi

İstiklâl Caddesi 405 Tel: B. O. 450

LiSELER Alım satım komisyonundan:

26/8/932 tarihinde ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile mevkii münakasaya konulan mekteplerin fizik alâtına mahsus masa ve dolapların ihale günü olan 26/8/932 tarihinin cumaya musadif olduğu anlaşılmış ve 31/8/932 tarihine musadif çarşamba günü ihale günü olarak tesbit edilmiş olmakla keyfiyet tashihen ilân olunur.

Maarif Vekâleti terzilik mektebi Müdürlüğünden:

1 — Talebe kaydına (25 ağustosta) başlanacak ve (15 eylûlde) nihayet verilecektir.

2 — Muktazi vesaik: İlk mektep tasdiknamesi, 4 vesika fotoğrafı, göz ve sıhhat raporları, aşı kâğıdı ve nüfus tezkeresidir.

3 — Mekteep neharî, meccanî, muhtelit ve her gün devamlıdır. Azamî yaş 17 dir.

4 — Tedrisata 17 eylûl cumartesi ve ikmal imtihanlarına da 1 eylûlde başlanacaktır. Alâkadar talebelerin mektebe müracaatleri.

5 — Avrupa müsabaka imtihanına dahil namzet talebelerin de 1 eylûl perşembe günü mektepte bulunmaları.

Adres: Sultanahmet - Dizdariye mahallesi. Tel: 22480

İnanlı Aygır Deposu Müdürlüğünden:

İnanlı Aygır deposunda inşa edilecek memurin evi kapalı zarf usulile ve 21 gün müddetle mevkii münakasaya konulmuştur. 31 ağustos 932 tarihine musadif çarşamba günü Tekirdağ Vilâyeti Baytar Müdiriyeti dairesinde ihalesi icra edilecektir. Proje ve şartnameyi görmek istiyenler her gün Muratlı nahiyesinde İnanlı Aygır Deposu Müdiriyetine müracaat etmelidirler.

Lenin

Topsuz, tüfeksiz, tek başına bir adam. Nihayetsiz bir arazi içinde yüz seksen milyon nüfusa karşı; Çarlık teşkilâtına, içtimaî teşkilâta, muvakkat hükûmete, ordulara karşı.

Bu adam nerede, kimlerden doğdu? Neler okudu? Kimlerle düştü, kalktı? Fikirlerini nereden, nasıl aldı? Bolşevikliği nasıl kurdu? Hususî ahlâkı, siyasî ahlâkı nedir?

Haydar Rifat Beyin pürüzsüz ve kudretli kalemile, yüz kuruş fiatla her kitapçıda bulunur.

Hayriye Lisesi Müdürlüğünden:

Mezuniyet ikmal imtihanlarına 1 eylûl perşembe günü başlanacağından mezkûr günde alâkadar talebenin mektepte bulunmaları.

VEREM Göğüsleri zayıf olanlardaki öksürüklere büyük tehemmiyet vermelidir. KATRAN HAKKI EKREM ehlikenin önüne geçer. 30 senelik tecrübe.

Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: Kemal Salih

Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi - İstanbul